

ՎԱՂԻՆԱԿ ՎՐԴ. ՄԵԼՈՅԵԱՆ

ՃԱՆՉՆԱՆՔ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԸ
ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ
ՄԻՋՈՑԱԻ
(ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ)

ՊԷՊՐՈՒԹ
2009

պարապ

ԱՅՍ ՕԳՏԱՇԱՏ ԳԻՐՔԸ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ
ՍՐՏԱԲՈՒԽ ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹԵԱՄԲԸ՝
ԱԶՆՈՒԱՇՈՂ ՏԻԿԻՆ ԱՐԱՔՍ ՍԱՐԵԱՆԻ
ԵՒ ԲԱՐԵՊԱՇՏՈՒՀԻԻ ՄԸ
ՈՐՈՆՔ ԿԸ ՀԱԻԱՏԱՆ
ՀՈԳԵԻՈՐ ԳԻՐՔԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ
ԿԵՆՍԱԿԱՆ ԿԱՐԵԻՈՐՈՒԹԵԱՆ:
ՍՐՏԱԳԻՆ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ՄԵԿԵՆԱՍՆԵՐՈՒՆ
ՁԵՐ ՎԱՐՁՔԸ ԿԱՏԱՐ ԸԼԼԱՅ
ԵՒ ՏԷՐԸ ԱՌԱՏՕՐԷՆ ՕՐՀՆԷ ՁԵԶ
ԻՐ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ՊԱՐԳԵԻՆԵՐՈՎ

ՏԻԿԻՆ ԱՐԱՔՍ ՍԱՐԵԱՆ
ՍՈՅՆ ԳԻՐՔԸ ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ
Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ԻՐ ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՄՕՐԸ՝
ՄԱՐԻԱՄ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ
«ՅԻՇԱՏԱԿՆ ԱՐԴԱՐՈՑ
ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՄԲ ԵՂԻՑԻ»

պարապ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄՐՅՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

1.- Աստուածաշունչին մասին	7
2.- Յիսուսի ծննդեան վերաբերեալ	13
3.- Յիսուսի հրաշքներուն վերաբերեալ	16
4.- Տասներկու առաքեալներուն մասին	19
5.- Աւետարանիչներուն վերաբերեալ	24
6.- Աւետարաններուն վերաբերեալ	27
7.- Յիսուսի երկրաւոր կեանքի վերջին օրերուն վերաբերեալ	30
8.- Հարցումներ Գործք Առաքելոցէն	35
9.- Հարցումներ Պօղոս Առաքեալի նամակներուն վերաբերեալ	40
10.- Ստեղծագործութենէն մինչեւ Իսահակ	43
11.- Նահապետական ժամանակաշրջանը	45
12.- Անապատային թափառումներու ժամանակաշրջանը	48

13.- Դատաւորներուն վերաբերեալ	51
14.- Թագաւորներուն վերաբերեալ	54
15.- Մարգարէներուն վերաբերեալ	58
16.- Տաճարին վերաբերեալ	67
17.- Եբրայեցիներուն թագաւորութեան վերաբերեալ	70
18.- Թագաւորութեան անկումէն մինչեւ Պաղեստինի գրաւումը	72
19.- Ուխտի Տապանակին վերաբերեալ	74
20.- Ընդհանուր հարցումներ	77
21.- Տուէ՛ք իմաստը հետեւեալ բառերուն	84
22.- Ընտրեցէ՛ք շիտակ պատասխանը	88
23.- Բացատրեցէ՛ք հետեւեալ բառերը	92

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

1.- Աստուածաշունչին մասին

- 1.- Ի՞նչ կը հասկնանք «Աստուածաշունչ» ըսելով:
  - Կը հասկնանք Աստուծոյ շունչով, այլ խօսքով՝ Սուրբ Հոգիով գրուած Սուրբ Գիրքերը:
- 2.- Ուրկէ՞ առնուած է Աստուածաշունչ բացատրութիւնը:
  - Առնուած է նոյնինքն Աստուածաշունչէն. *«Աստուծոյ ներշնչումով գրուած բոլոր Սուրբ Գիրքերը օգտակար են»* (Բ.Տմ 3.16):
- 3.- Ե՞րբ տեղի ունեցած է Հայերէն Աստուածաշունչի առաջին տպագրութիւնը:
  - 1666-ին, Հոլանտայի Ամսթերտամ քաղաքին մէջ:
- 4.- Որո՞ւ հսկողութեամբ տեղի ունեցած է Հայերէն Աստուածաշունչի առաջին տպագրութիւնը:
  - Երեւանցի Ռսկան Վարդապետի հսկողութեամբ:
- 5.- Ո՞վ եւ ո՞ր թուականին կատարած է Հին եւ Նոր Կտակարաններու զրուիւններու բաժանումը:
  - Անգլիացի Եպիսկոպոս՝ Ստեփան Լանկտոն (Stephan Langton), 1226 թուականին:

6.- Ուրիշ ո՞վ կատարած է Նոր Կտակարանի գլուխներու բաժանումը:

- Հուլյո Տէ Սանթթօ Քարօ (Hugo De Sancto Caro) անունով Հռոմայեցի կարտինալ մը, 1240 թուականին:

7.- Ո՞վ կատարած է Հին Կտակարանի համարներու բաժանումը:

- Մուրթէ Նաթան անունով Եբրայեցի մը, 15-րդ դարուն:

8.- Ո՞վ կատարած է Նոր Կտակարանի համարներու բաժանումը:

- Ռոպէր Էսթիէն (Robert Estienne) անունով ֆրանսացի տպագրիչ մը, 1551 թուականին:

9.- Ե՞րբ տեղի ունեցած է Աստուածաշունչի առաջին տպագրութիւնը գլուխներով եւ համարներով:

- 1551 թուականին:

10.- Ի՞նչ լեզուով Յիսուս կատարեց իր քարոզութիւնները:

- Արամերէնով:

11.- Ի՞նչ լեզուով աշակերտները գրի առին Նոր Կտակարանը:

- Յունարէնով:

12.- Ինչո՞ւ աշակերտները Նոր Կտակարանը գրի առին Յունարէն լեզուով:

- Որովհետև Յիսուսի ժամանակ Յունարենը միջազգային լեզու էր: Որպեսզի աշակերտները կարենային փրկութեան Աւետարանը տարածել բնականօրէն Յունարենով գրի պիտի առնէին Նոր Կտակարանը:

13.- Ի՞նչ լեզուով գրի առնուեցաւ Հին Կտակարանը:

- Եբրայերէնով:

14.- Ո՞վ է հեղինակը Աստուածաշունչի առաջին հինգ գիրքերուն:

- Մովսէս (Բ.Օր 31.9, 24-26):

15.- Աստուածաշունչի գիրքերէն ո՞ր մէկը ճանչցուած է «Մեսիական Գիրք» անունով:

- Եսայի մարգարէին գիրքը:

16.- Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքերուն մէջ «Աստուած» եւ «Տէր» բառերը բնա՛ւ չեն գործածուած:

- Եսթերի եւ Երգ Երգոց գիրքերուն մէջ:

17.- Հին Կտակարանի գիրքերուն հեղինակներէն որո՞նք հրեայ չէին:

- Յոր եւ Հռութ:

18.- Քանի՞ գիրք ունի Հին Կտակարանը:

- Ըստ Եբրայական Կանոնի՝ 39, իսկ ըստ Եթովպականի՝ 48:

19.- Քանի՞ գիրք ունի Նոր Կտակարանը:
- 27:

20.- Ի՞նչ կը կոչուին Յակոբոս, Պետրոս, Յովհաննէս եւ Յուդա առաքեալներուն կողմէ գրուած եօթը նամակները:
- «Ընդհանրական նամակներ»:

21.- Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքերուն համար կը գործածենք «Հնգամատեան» անուանումը:
- Աստուածաշունչի առաջին հինգ գիրքերուն (Ծննդոց, Ելից, Ղեւտացւոց, Թուոց եւ Երկրորդումն Օրէնքի) համար:

22.- Աստուածաշունչի գիրքերէն որո՞նք «պատմա-կան գիրքեր» են:
- Հնգամատեանին յաջորդող 12 գիրքերը՝ Յեսուէն մինչեւ Եսթեր:

23.- Աստուածաշունչի գիրքերէն որո՞նք «բանաստեղծական գիրքեր» են:
- Յոբայ, Սողմոսաց, Առակաց, Ժողովողի եւ Երգ Երգոց գիրքերը:

24.- Աստուածաշունչի գիրքերէն որո՞նք «մարգարէ-ական գիրքեր» են:

- Հին Կտակարանի վերջին 17 գիրքերը, Եսայի գիրքէն մինչեւ Մաղաքիայի գիրքը:

25.- Հին Կտակարանի գիրքերէն որո՞նք կոչուած են «մեծ մարգարէներ»:

- Եսայի, Երեմիա, Եզեկիէլ եւ Դանիէլ:

26.- Հին Կտակարանի գիրքերէն որո՞նք կոչուած են «փոքր մարգարէներ»:

- Հին Կտակարանի վերջին 12 գիրքերը, Ովսեայէն մինչեւ Մաղաքիա:

27.- Հրեաներ Հին Կտակարանը քանի՞ մասի կը բաժնեն:

- Երեք: 1) Օրէնք, 2) Մարգարէներ, 3) Գիրքեր:

28.- Ի՞նչ կը հասկնանք «Օրէնք» կամ «Օրէնքի գիրք» ըսելով:

- Կը հասկնանք առաջին հինգ գիրքերը: (Ծննդոց, Ելից, Ղեւտացոց, Թուոց եւ Երկրորդումն Օրէնքի):

29.- Ո՞ր թուականին առաջին անգամ մեր հայրերը թարգմանեցին Աստուածաշունչը:

- 404-405 թուականներուն, Հայոց Այբուբենի գիտէն անմիջապէս ետք:

30.- Աստուածաշունչի այս առաջին թարգմանութիւնը ի՞նչ անունով բնորոշուած է մեր պատմագրութեան մէջ:

- «Փութանակի թարգմանութիւն» (Կորին Վարդա-պետ եւ Մովսէս Խորենացի):

31.- Ո՞ր թուականին մեր հայրերը վերատեսութեան ենթարկեցին Աստուածաշունչը:

- 432-435 թուականներուն:

32.- Ի՞նչ կոչուած է վերատեսութեան ենթարկուած Աստուածաշունչը:

- «Թարգմանութեանց Թագուհին»:

33.- Ո՞վ մեր գրաբար Աստուածաշունչը կոչած է «Թագուհի Թարգմանութեանց»:

- Հովանտացի հեղինակ՝ Լա Քրոզ:

34.- Աստուածաշունչի ո՞ր բաժինը կը ներկայացնէ նահապետներու պատմութիւնը:

- Ծննդոց 12-50 գլուխները:

35.- Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքերը կը ներկայացնեն Եգիպտոսէն ելքի եւ անապատային թափառումներու պատմութիւնը:

- Ելից եւ Թուոց գիրքերը:

36.- Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքերը կը ներկայացնեն դատաւորներու պատմութիւնը:

- Յեսուի եւ Դատաւորներու գիրքերը, ինչպէս նաեւ Առաջին Թագաւորաց գիրքին 1-8 գլուխները:

37.- Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքերը կը ներկայացնեն թագաւորներու պատմութիւնը:

- Թագաւորաց չորս գիրքերը, ինչպէս նաեւ Առաջին եւ Երկրորդ Մնացորդաց գիրքերը:

38.- Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքերը կը խօսին Բաբելոնի գերութեան եւ գերութենէ դէպի հայրենիք (Երուսաղէմ) վերադարձին մասին:

- Դանիէլի, Եսթերի, Եզրասի եւ Նեեեմիայի գիրքերը:

39.- Ո՞ւր կրնանք կարդալ նախաքրիստոնէական չորս դարերու պատմութեան մասին:

- Մակաբայեցիներու գիրքերուն մէջ, ինչպէս նաեւ այլ Երկրորդականոն կոչուած գիրքերու մէջ:

40.- Ո՞վ եւ ե՞րբ կատարեց Հին Կտակարանի գիրքերուն առաջին ժողովածոն:

- Մովսէս մարգարէն ինք կատարեց Հին Կտակարանի գիրքերուն առաջին ժողովածոն,

որովհետև ի՛նքն էր որ 1446-էն 1406-ի միջև գրի առաւ Հնգամատեանը:

41.- Ո՞վ եւ ե՞րբ կատարեց Հին Կտակարանի գիրքե-րուն երկրորդ ժողովածոն:

- Աստուածաշունչ գիրքերուն երկրորդ ժողովածոն կազմուեցաւ Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրով (716-687), (ԲՅՄն 31Յ21: Հմմտ Առ 25.1):

42.- Ո՞վ եւ ե՞րբ կատարեց Հին Կտակարանի գիրքե-րուն երրորդ ժողովածոն:

- Երրորդ ժողովածոն կազմուեցաւ Եսայա (Յովսիա) թագաւորին օրով 640-ական թուականներուն:

43.- Ո՞վ եւ ե՞րբ կատարեց Հին Կտակարանի գիրքե-րուն չորրորդ ժողովածոն:

- Չորրորդ ժողովածոն կազմուեցաւ քահանայական դասին կողմէ, Բաբելոնի գերութեան օրերուն« ԲՅԱՅ 580էն 545-ի միջև» գլխաւորութեամբ Եզեկիէլ մարգարէին:

44.- Որո՞նց օրով եւ որո՞նք կատարեցին Հին Կտակարանի գիրքերուն հինգերորդ ժողովածոն:

- Հինգերորդ ժողովածոն կատարուեցաւ Եզրա քահա-նային եւ Նեեեմիա մարգարէին օրով, ԲՅԱՅ 2ուրջ 444-ին:

2.- Յիսուսի ծննդեան վերաբերեալ

- 1.- Ո՞վ էր Հռոմի կայսրը Յիսուսի ծննդեան ատեն:
- Օգոստոս (Ղկ 2.1):
- 2.- Ո՞վ կ'իշխէր ամբողջ Պաղեստինի վրայ Յիսուսի ծննդեան ժամանակ:
- Մեծն Հերովդէս (Մտ 2.1):
- 3.- Ո՞վ անտիս տուաւ Մարիամին թէ Որդի մը պիտի ունենայ:
- Գաբրիէլ (Ղկ 1.26):
- 4.- Եղիսաբէթի յղութեան քանի՞ երրորդ ամսուան Մարիամին անտիս տրուեցաւ թէ Որդի մը պիտի ունենայ:
- Վեցերորդ ամսուան (Ղկ 1.26):
- 5.- Ո՞ւր կը գտնուէր Մարիամ երբ Գաբրիէլ հրեշտակը հաղորդեց իրեն անտիսը:
- Գալիլէայի Նազարէթ քաղաքին մէջ (Ղկ 1.26-27):
- 6.- Ո՞ւր գնաց Մարիամ անտիսը առնելէ ետք:
- Եղիսաբէթի քով, *«Յուդայի լեռնային շրջանի քաղաքներէն մէկը»* (Ղկ 1.39-41):
- 7.- Հրեշտակներ առաջին անգամ որո՞նց տուին Յիսուսի ծննդեան անտիսը:

- Հովիւներու (Ղկ 2.8-11):

8.- Յիսուս ծնելէ քանի՞ օր ետք թլփատուեցաւ:

- Ուրբ օր ետք (Ղկ 2.21):

9.- Ի՞նչ էր այն անձին անունը որ գրկեց Յիսուսը երբ բերուած էր տաճարին ընծայուելու համար:

- Սիմոն (Ղկ 2.27-28):

10.- Ի՞նչ էր անունը այն մարգարեուհիին որ հանդիպեցաւ Յիսուսի անոր տաճար ընծայումի ժամանակ եւ ճանչցաւ անոր փրկչական հանգամանքը:

- Աննա (Ղկ 2.36-38):

11.- Ո՞ր անցուց Յիսուս իր մանկութիւնը:

- Գալիլեայի Նազարէթ քաղաքին մէջ (Ղկ 2.39):

12.- Ո՞վ Յիսուսը՝ «Յիսուս» կոչեց:

- Գաբրիէլ հրեշտակը (Մտ 1.20-21: Ղկ 1.26-27, 21):

13.- Ո՞ր ծնաւ Յիսուս:

- «Հրէաստանի Բեթլեհէմ քաղաքին մէջ» (Մտ 2.5):

14.- Որո՞նք էկան արեւելքէն երկրպագելու նորածին Յիսուսը:

- Երեք մոզեր (Մտ 2.2):

15.- Ի՞նչ էր այն նշանը որ մոզերը արեւելքէն
Բերթլեհէմ առաջնորդեց:

- Աստղ (Մտ 2.2, 9-10):

16.- Ի՞նչ ընծայեցին երեք մոզերը Յիսուսի:

- Ոսկի, կնդրուկ եւ զմուռս (Մտ 2.11):

17.- Երբ Մեծն Հերովդէս ուզեց սպաննել Յիսուսը,
Յովսէփ Մարիամն ու Յիսուս մանուկը առնելով ո՞ւր
փախաւ:

- Եգիպտոս (Մտ 2.13):

18.- Ո՞վ սպաննել տուաւ *«Բերթլեհէմի մէջ եւ անոր
շրջակայքը գտնուող բոլոր երեխաները»* երբ տեսաւ որ
մոզերը զինք խաբեցին:

- Մեծն Հերովդէս(Մտ 2.16):

19.- Ո՞վ յաջորդեց Մեծն Հերովդէսին:

- Իր որդին՝ Արքեղայոս (Մտ 2.22):

20.- Յովսէփ Եգիպտոսէն գալով ո՞ւր բնակեցաւ:

- Գալիլեայի Նազարէթ քաղաքին մէջ (Մտ 2.23):

3.- Յիսուսի հրաշքներուն վերաբերեալ

1.- Ի՞նչ էր Յիսուսի գործած առաջին հրաշքը:

- Կանայի հարսանիքի ընթացքին ջուրը գինիի փոխելը (Յհ 2.7-11):

2.- Որո՞նց յարութիւն տուաւ Յիսուս:

- Ղազարոսի (Յհ 11.41-44),

- Նային քաղաքին մէջ՝ այրի կնոջ մը որդիին (Ղկ 7.11-15),

- Եւ Յայրոսի աղջկան (Մր 5.35-43):

3.- Բեթեզդայի անդամալոյծը քանի՞ տարիէ ի վեր հիւանդ էր երբ Յիսուս զայն բուժեց:

- 38 տարիէ ի վեր (Յհ 5.5):

4.- Ի՞նչ էր այն կոյրին անունը որ աղաղակեց.
«Դաւիթի՛ Որդի, Յիսուս, ողորմէ՛ ինձի»:

- Բարտիմէոս (Մր 10.46-47):

5.- Ի՞նչ էր այն քաղաքին անունը ուր Յիսուս ներկայ եղաւ հարսանիքի մը իր մօրը հետ միասին:

- Կանա (Յհ 2.1):

6.- Ո՞ր առաքեալին զոքանչը բժշկեց Յիսուս:

- Պետրոս առաքեալին զոքանչը (Մտ 8.14-15):

7.- Քանի՞ տարիէ ի վեր արինահոսութենէ կը տառապէր այն կինը որուն բուժեց Յիսուս:

- 12 տարիէ ի վեր (Մտ 9.20):

8.- Հինգ հազարին կերակրումը քանի՞ հացով եւ քանի՞ ձուկով տեղի ունեցաւ:

- Հինգ հացով եւ երկու ձուկով (Մտ 14.19-21):

9.- Չորս հազարին կերակրումը քանի՞ հացով եւ քանի՞ ձուկով տեղի ունեցաւ:

- Եօթը հացով եւ քանի մը մանր ձուկերով (Մտ 15.34-38):

10.- Քանի՞ տարիէ ի վեր չար ոգիէ բռնուած եւ մեջքը ծռած կը քալէր այն կինը որուն բժշկեց Յիսուս:

- 18 տարիէ ի վեր (Ղկ 13.11):

11.- Բժշկուող տասը բորոտներէն քանի՞ հոգի վերադարձաւ եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Յիսուսի:

- Մէկ հոգի (Ղկ 17.12-16):

12.- Քանի՞ օրէ ի վեր թաղուած էր Ղազարոս երբ Յիսուս յարութիւն տուաւ անոր:

- 4 օրէ ի վեր (Յհ 11.39):

13.- Ի՞նչ էր անունը այն կնոջ «*որսէ եօթը չար ոգիներ հանած էր*» Յիսուս:

- Մարիամ Մագդաղենացի (Ղկ 8.2):

14.- Քանի՞ անգամ Յիսուս հրաշքով մեծ քանակու-թեամբ ձուկ բռնել տուաւ աշակերտներուն:
- Երկու անգամ (Ղկ 5.1-7: Յհ 21.1-11):

15.- Որո՞ւ կը պատկանի հետեւեալ հաստատումը.- *«Գիտենք որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չ'ըներ, բայց կը լսէ անոնց՝ որոնք աստուածապաշտ են եւ իր կամքը կը կատարեն»:*
- Ի ծնէ կոյր մարդուն (Յհ 9.31):

16.- Աշակերտները որո՞ւ չկրցան բուժել:
- Չար ոգի ունեցող տղու մը (Մտ 17.14-16):

17.- Ուրկէ՞ բերաւ Յիսուս տաճարին տուրքը երբ իրմէ պահանջուեցաւ տուրքը վճարել:
- Ձուկի մը բերնին մէջէն (Մտ 17.24-27):

18.- Ի՞նչ էր այն ծառային անունը որուն ականջը կտրեց Պետրոս եւ զոր բուժեց Յիսուս:
- Մաղքոս (Յհ 18.10: Ղկ 22.50-51):

19.- Ո՞ր քաղաքէն էր այն անդամալոյծը զորս չորս հոգիներու կողմէ շալկուած Յիսուսի բերուեցաւ:
- Կափառնաուսմէն (Մր 2.1-3):

20.- Յիսուս քանի՞ դիւահարներ բժշկեց:

- Շատ (Մտ 8.16), որոնցմէ 5-ը յատուկ կերպով յիշուած են.-

Կափառնաումի դիւահարին բժշկութիւնը (Մր 1.23-26)

Կոյր եւ համր դիւահարին բժշկութիւնը (Մտ 12.22)

Գերգեսացի երկու դիւահարներու բժշկութիւնը (Մտ 8.28-32)

Համր դիւահարին բժշկութիւնը (Մտ 9.32-33)

Լուսնոտ տղուն բժշկութիւնը (Մտ 17.14-18):

21.- Յիսուս քանի՞ կոյրեր բժշկեց:

- Շատ (Մտ 15.30, 21.14), որոնցմէ 5-ը յատուկ կերպով յիշուած են.-

Երկու կոյրերու բժշկութիւնը (Մտ 9.27-30)

Բեթսայիդայի կոյրին բժշկութիւնը (Մր 8.22-25)

Ի ծնէ կոյրին բժշկութիւնը (Յհ 9.1-7)

Երիքովի երկու կոյրերուն բժշկութիւնը (Մր 10.46-52)

Կոյր եւ համր մարդու մը բժշկութիւնը (Մտ 12.22):

22.- Յիսուս քանի՞ անդամալոյծներ բժշկեց:

- Շատ (Մտ 4.24, 8.6), որոնցմէ 3-ը յատուկ կերպով յիշուած են.-

Կափառնաումի անդամալոյծին բժշկութիւնը (Մր 2.1-12)

Բեթհեզդայի անդամալոյծին բժշկութիւնը (Յհ 5.1-9)

Հարիւրապետին անդամալոյծ ծառային
բժշկութիւնը (Մտ 8.5-13):

4.- Տասներկու առաքելներուն մասին

- 1.- Որո՞նք են 12 առաքելները:
  - Պետրոս եւ Անդրէաս, Յակոբոս եւ Յովհաննէս,
Փիլիպպոս եւ Բարթողոմէոս, Մատթէոս եւ
Թովմաս,
Ալփէոսի որդին՝ Յակոբոս եւ Սիմոն
Նախանձայոյզ,
Յակոբի որդին՝ Յուդա (որ Թաղէոս առաքելն է),
եւ Յուդա Իսկարիոտացի (Ղկ 6.14-16):
- 2.- Բարթողոմէոս ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ է:
  - Նաթանայէլ (Յհ 1.45):
- 3.- Թաղէոս ուրիշ ի՞նչ անուններով ծանօթ է:
  - Ղերբէոս (Մտ 10.3) եւ Յուդա (տե՛ս Ղկ 6.16):
- 4.- Մատթէոս ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ է:
  - Ղեւի (Ղկ 5.27):
- 5.- Պետրոս ուրիշ ի՞նչ անուններով ծանօթ է:
  - Սիմոն (Յհ 1.41, 21.15), եւ Կեփաս (Յհ 1.42: Գղ
2.9):

6.- Միմոն Նախանձայոյզ ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ է:

- Շմաւոն (Գրծ 1.13):

7.- Ո՞ր աշակերտը չուզեց որ Տէրը իր ոտքերը լուայ:

- Պետրոս (Յհ 13.6-8):

8.- Առաքեալներէն ո՞վ «Երկուորեակ» կը կոչուէր:

- Թովմաս (Յհ 21.2):

9.- Առաքեալներէն ո՞վ մաքս գանձող էր:

- Մատթէոս (Մտ 9.9):

10.- Ո՞ր առաքեալները ձկնորս էին:

- Պետրոս եւ Անդրէաս, Յակոբոս եւ Յովհաննէս (Մտ 4.18-22):

11.- Յիսուս ո՞ր առաքեալները «Բռաներգես», այսինքն՝ «Որոտացող Մարդիկ» կոչեց:

- Յովհաննէս եւ Յակոբոս եղբայրները (Մր 3.17):

12.- Ո՞ր առաքեալին Յիսուս ըսաւ.- *«Քեզի պիտի տամ երկինքի արքայութեան բանալիները»:*

- Պետրոսի (Մտ 16.19):

13.- Ո՞ր առաքելը Տիրոջ ըսաւ.- *«Տէ՛ր, չենք գիտեր ուր կ'երթաս. արդ, ի՞նչպէս կրնանք ճամբան գիտնալ»:*

- Թովմաս (Յհ 14.5):

14.- Ո՞ր առաքելը յանդիմանուեցաւ Պօղոս առաքելի կողմէ իր կեղծաւոր ընթացքին համար:

- Պետրոս (Գղ 2.11-14):

15.- Առաքելներէն ո՞վ ըսաւ Յիսուսի.- *«Յոյց տուր մեզի Հայրը եւ կը բաւէ մեզի»:*

- Փիլիպպոս (Յհ 14.8):

16.- Ո՞ր առաքելը ըսաւ Յիսուսի.- *«Հեռացի՛ր ինձմէ, Տէ՛ր, որովհետեւ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ»:*

- Պետրոս (Ղկ 5.8):

17.- Առաքելներէն ո՞վ ըսաւ Յիսուսի.- *«Տէ՛րս եւ Աստուա՛ծս»:*

- Թովմաս (Յհ 21.28):

18.- Առաքելներէն ո՞վ հարցուց Յիսուսի.- *«Տէ՛ր, քանի անգամ եթէ եղբայրս մեղանչէ ինձի դէմ՝ պէտք է ներեմ իրեն. մինչեւ եօ՞թը անգամ»:*

- Պետրոս (Մտ 18.21):

19.- Առաքելներէն որո՞նք Յիսուսի ըսին. *«Երբ թագաւորութեանդ փառքի գահին նստիս, շնորհէ՛ որ մենք քու աջ եւ ձախ կողմդ նստինք»:*

- Ջեբեղէոսի որդիները՝ Յովհաննէս եւ Յակոբոս (Մր 10.35-37):

20.- Առաքելներէն որո՞նք եղբայրներ էին:

- Պետրոս եւ Անդրէաս (Մտ 4.18):

- Յովհաննէս եւ Յակոբոս (Մտ 4.21):

21.- Յիսուս որո՞ւ համար ըսաւ.- *«Ահաւասիկ ճշմարիտ Իսրայէլացի մը, որուն մէջ նենգութիւն չկայ»:*

- Նաթանայէլի (Բարթողոմէոսի) համար (Յհ 1.47):

22.- Առաքելներէն ո՞վ կոչուած է «գող»:

- Յուդա Իսկարիոտացին (Յհ 12.6):

23.- Ո՞ր առաքելը ըսաւ.- *«Մինչեւ որ գամերուն հետքերը չտեսնեմ անոր ձեռքերուն մէջ չեմ հաւատար»:*

- Թովմաս (Յհ 20.25):

24.- Ո՞ր առաքելին Յիսուս ըսաւ.- *«Ետի՛ս գնա, Մատանա՛յ»:*

- Պետրոսի (Մտ 16.23):

25.- Ո՞ր քաղաքէն էր Նաթանայէլ (Բարթողոմէոս) առաքելը:

- Գալիլեայի Կանա քաղաքին (Յհ 21.2):

26.- Ո՞ր առաքելը Պետրոսը առաջնորդեց Յիսուսի:

- Անդրեաս (Յհ 1.40-42):

27.- Ո՞վ Նաթանայելը առաջնորդեց Յիսուսի:

- Փիլիպպոս (Յհ 1.45-46):

28.- Ո՞ր քաղաքին էին Անդրեաս, Պետրոս և Փիլիպպոս առաքելները:

- Բեթսայիդային (Յհ 1.44):

29.- Ըստ ասանդութեան, առաքելներին ո՞վ Ներոն կայսրին հրամանով գլխիվայր խաչուեցաւ:

- Պետրոս:

30.- Առաքելներին որո՞նք *«եկեղեցւոյ սիւները կը համարուէին»*:

- Յակոբոս, Կեփաս (Պետրոս) և Յովհաննէս (Գղ 2.9):

31.- Ո՞վ փոխարինեց Յուդա Իսկարիոտացին:

- Մատաթիա (Գրծ 1.26):

32.- Որո՞նք տեսան Տիրոջ այլակերպումը:

- Պետրոս, Յակոբոս և Յովհաննէս (Ղկ 9.28-29):

33.- Յովհաննէս առաքեալ ո՞ր կղզին, ո՞ր թուին եւ ո՞ր կայսրին օրով արքայութեամբ:

- Աքարութեամբ Պատմոս կղզին, 90-95 թ., Դոմէտիա-նոս կայսրին օրով:

34.- Յովհաննէս առաքեալ ո՞ր կայսրին օրով եւ ո՞ր թուին արքային ազատեցաւ:

- Ազատեցաւ Ներվա կայսրին օրով, 96-98 թ.:

35.- Տասներկու առաքելներէն ո՞վ ինքզինք կախեց:

- Յուդա Իսկարիոտացի (Մտ 27.5):

36.- Առաքելներէն ո՞վ ամուսնացած էր:

- Պետրոս (Մտ 8.14-15):

37.- Առաքելներէն որո՞նք Յիսուսի ըսին. «*Դուն Աստուծոյ Որդին ես*»:

- Նաթանայէլ (Յհ 1.49) եւ Պետրոս (Մտ 16.16):

5.- Աւետարանիչներուն վերաբերեալ

1.- Ո՞ր ավետարանիչին մօրը անունը Մարիամ էր:

- Մարկոսի (Գրծ 12.12):

2.- Ո՞ր ավետարանիչը Յունագէտ եւ բժիշկ էր:

- Դուկաս (Կղ 4.14):

3.- Ո՞ր աւետարանիչը ներկայ էր Յիսուսի այլակերպութեան:

- Յովհաննէս (Մտ 17.1-2):

4.- Ո՞ր աւետարանիչը Բառնաբասի եղբորորդին էր:

- Մարկոս (Կղ 4.10):

5.- Աւետարանիչներէն ո՞վ հրեայ չէր, այլ՝ յոյն:

- Ղուկաս:

6.- Աւետարանիչներէն ո՞վ ներկայ էր Յիսուսի հետ Գեթսեմանիի մէջ:

- Յովհաննէս (Մր 14.33):

7.- Աւետարանիչներէն ո՞վ մաքսաւոր էր:

- Մատթէոս (Մտ 9.9):

8.- Աւետարանիչներէն ո՞վ ձկնորս էր:

- Յովհաննէս (Մտ 4.21):

9.- Ո՞ր աւետարանիչը գրած է Գործք Առաքելոցը:

- Ղուկաս (Գրծ 1.1 հմմտ Ղկ 1.1):

10.- Ո՞ր Աւետարանիչին անունը նախապէս Յովհաննէս էր:

- Մարկոսի (Գրծ 12.12, 25):

11.- Աւետարանիչներէն ո՞վ Յիսուսի ըսաւ.-
«Վար-դասպե՛տ, մէկը տեսանք որ քու անունովդ չար
ոգիներ կը հանէր եւ մենք արգիլեցինք իրեն»:

- Յովհաննէս (Ղկ 9.49):

12.- Ո՞ր աւետարանիչին տունը հաւատացեալներ
աղօթք կ'ընէին:

- Մարկոսի (Գրծ 12.12):

13.- Ո՞ր աւետարանիչը Պատմոս կղզին
արսորուեցաւ:

- Յովհաննէս (Յյտ 1.9):

14.- Ո՞վ ճանչցուած է իբրեւ թարգմանը Պետրոսի:

- Մարկոս:

15.- Աւետարանիչներէն ո՞վ բնաւ առակ չէ
պատմած իր Աւետարանին մէջ:

- Յովհաննէս:

16.- Աւետարանիչներէն ո՞վ իր Աւետարանը
ուղղած է Թէոփիլոս անունով անձի մը:

- Ղուկաս (Ղկ 1.1):

17.- Աւետարանիչներէն ո՞վ ճանչցուած էր իբրեւ
«եկեղեցոյ սին»:

- Յովհաննէս (Գղ 2.9):

18.- Աւետարանիչներէն որո՞նք Քրիստոսի 12 աշակերտներուն խումբին մաս չէին կազմեր:

- Մարկոս եւ Ղուկաս:

19.- Աւետարանիչներէն ո՞վ ինքզինք կը կոչեր՝
«Այն աշակերտը, զոր Յիսուս կը սիրէր»:

- Յովհաննէս (Յհ 21.20, 13.23):

20.- Պետրոս առաքեալ ո՞ր Աւետարանիչը կոչած է՝ «Իմ որդիս»:

- Մարկոս (Ա.Պտ 5.13):

21.- Աւետարանիչներէն ո՞վ Յիսուսի առաջարկեց երկինքէն կրակ տեղացնել Սամարական գիւղի մը վրայ:

- Յովհաննէս (Ղկ 9.52-54):

22.- Աւետարանիչներէն ո՞վ ուղեկից եղած է Պօղոսի եւ Բառնաբասի անոնց առաքելական առաջին ճամբորդութեան սկիզբին միայն:

- Մարկոս (Գրծ 13.5):

23.- Աւետարանիչներէն ո՞վ Յուդա Իսկարիոտացին կը կոչէ «գող»:

- Յովհաննէս (Յհ 12.6):

6.- Աւետարաններուն վերաբերեալ

1.- Ի՞նչ կը կոչուին Մատթէոս, Մարկոս եւ Ղուկաս Աւետարանները:

- «Համատեսական Աւետարաններ»:

2.- Ո՞ր Աւետարանը շեշտը կը դնէ Քրիստոսի աստուածութեան վրայ:

- Յովհաննէս:

3.- Ի՞նչ լեզուով Աւետարանիչներ գրի առին Աւետարանները:

- Յունարէնով:

4.- Ո՞ր Աւետարանները կը ներկայացնեն Յիսուսի ունեցած գործունէութիւնը Գալիլեայի մէջ:

- Մատթէոս, Մարկոս եւ Ղուկաս:

5.- Ո՞ր Աւետարանը կը ներկայացնէ Յիսուսի ունեցած գործունէութիւնը Երուսաղէմի եւ Հրէաստանի մէջ:

- Յովհաննէս:

6.- Ո՞ր Աւետարանիչը իր Աւետարանը ուղղած է Հրէութենէ դարձի եկող քրիստոնէաներուն:

- Մատթէոս:

7.- Ո՞ր Աւետարանիչը իր Աւետարանը ուղղած է Հռոմի քրիստոնէաներուն եւ անոր շուրջ գտնուող եկեղեցիներուն:

- Մարկոս:

8.- Ո՞ր Աւետարանիչը իր Աւետարանը ուղղած է Թէոփիլոս անունով Յոյն անձի մը, ինչպէս նաեւ Հրէական ծագում չունեցող նորահաւատ քրիստոնէաներու:

- Ղուկաս:

9.- Ո՞ր Աւետարանիչը իր Աւետարանը չէ ուղղած մասնաւոր ազգի մը կամ եկեղեցիի մը, այլ ուղղած է բոլորին:

- Յովհաննէս:

10.- Ո՞ր Աւետարանը Յիսուսը կը ներկայացնէ մար-դու կերպարանքով (Յյտ 4.7):

- Մատթէոսի Աւետարանը:

11.- Ո՞ր Աւետարանը Յիսուսը կը ներկայացնէ առիւ-ծի կերպարանքով (Յյտ 4.7):

- Մարկոսի Աւետարանը:

12.- Ո՞ր Աւետարանը Յիսուսը կը ներկայացնէ եզի կերպարանքով (Յյտ 4.7):

- Ղուկասու Աւետարանը:

13.- Ո՞ր Աւետարանը Յիսուսը կը ներկայացնէ արծիւի կերպարանքով (Յյտ 4.7):

- Յովհաննէսի Աւետարանը:

14.- Ո՞ւր եւ ո՞ր թուականին գրուած է Մատթէոսի Աւետարանը:

- Գրուած է Երուսաղէմի մէջ, 63-էն 65-ի միջեւ:

15.- Ո՞ւր եւ ո՞ր թուականին գրուած է Մարկոսի Աւետարանը:

- Գրուած է Հռոմի մէջ, է 65-էն 67-ի միջեւ:

16.- Ո՞ւր եւ ո՞ր թուականին գրուած է Ղուկասի Աւետարանը:

- Գրուած է Հռոմի մէջ, 60-62 թուականներուն:

17.- Ո՞ւր եւ ո՞ր թուականին գրուած է Յովհաննէսի Աւետարանը:

- Գրուած է Եփեսոսի մէջ, 85-էն 90-ի միջեւ:

18.- Ո՞ր Աւետարանիչը իր գրութեան նպատակը յայտնած է «իր» Աւետարանին մէջ:

- Յովհաննէս: Ան կ'ըսէ. *«Այսքանը գրուեցաւ, որպէսզի հաւատաք թէ Յիսուսն է Քրիստոսը, Աստուծոյ Որդին, եւ իրեն հանդէպ ձեր ունեցած հաւատքին միջոցաւ յաւիտենական կեանք ունենաք»* (Յհ 20.31):

19.- Ո՞ր Աւետարանը ամենէն շատ մէջբերում կ'ընէ Հին Կտակարանէն, կը յիշէ Մեսային

վերաբերեալ մարգարէական խոստումներ եւ ցոյց կու տայ անոնց կատարումը:

- Մատթէոս:

20.- Ո՞ր Աւետարանիչը «իբր» Աւետարանին մէջ լայն տեղ կու տայ կին դասակարգին:

- Ղուկաս: Քանի մը օրինակներ.-

Կը խօսի Եղիսաբէթի մասին (Ղկ 1.5-6):

Մարիամի եւ Եղիսաբէթի հանդիպումին մասին (Ղկ 1.39-45):

Մարիամի օրհներգութեան մասին (Ղկ 1.46-56):

Աննա մարգարէուհիին մասին (Ղկ 2.36-38):

Մարեփթայի մէջ բնակող այրի կնոջ մը մասին (Ղկ 4.26):

Իր զաւակը կորսնցուցած այրի կնոջ մը մասին (Ղկ 7.12):

Յիսուսի հոգ տանող խումբ մը կիներու մասին (Ղկ 8.1-3):

Մարիամի եւ Մարթայի մասին (Ղկ 10.38-42):

Անիրաւուած այրի կնոջ մը մասին (Ղկ 18.3-5):

Աղքատ ու այրի կնոջ մը մասին (Ղկ 21.1-4):

Լացող ու ողբացող կիներու մասին (Ղկ 23.27-28):

Եւայլն:

7.- Յիսուսի երկրաւոր կեանքի վերջին օրերուն վերաբերեալ

1.- Ո՞վ էր կայսրը Յիսուսի դատավարութեան ատեն:

- Տիբերիոս:

2.- Ո՞վ կատարեց Յիսուսի դատավարութիւնը:

- Պիղատոս (Յհ 19.16):

3.- Ի՞նչ ըրաւ Յիսուս իր վերջին ընթրիքէն ետք:

- Աշակերտներուն ոտքերը լուաց (Յհ 13.1-5):

4.- Ե՞րբ հաստատեց Յիսուս Սուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը:

- Վերջին ընթրիքի պահուն (Մտ 26.26-28):

5.- Ո՞ր աշակերտն էր որ չուզեց որ Յիսուս իր ոտքերը լուայ:

- Պետրոս (Յհ 13.6-8):

6.- Ո՞վ մատնեց Յիսուսը:

- Յուդա Իսկարիոտացին (Յհ 18.1-3):

7.- Ո՞ր կը գտնուէր Յիսուս երբ ձերբակալուեցաւ:

- Գերթսեմանիի պարտեզին մէջ (Մր 14.32-46):

8.- Ե՞րբ ձերբակալուեցաւ Յիսուս:

- Չորեքշաբթի օր:

9.- Ո՞վ սուրով կտրեց Քահանայապետին ծառային ականջը:

- Պետրոս (Յհ 18.10-11):

10.- Կրնա՞ս կարգաւ յիշել թէ Յիսուս իր ձերբակալութենէն ետք որո՞նց մօտ տարուեցաւ:

- Նախ տարուեցաւ նախկին քահանայապետ՝ Հաննայի քով (Յհ 18.12-13): Անկէ ետք՝ Կայիափա քահանա-յապետին քով (Յհ 18.24): Յետոյ՝ Պիղատոսի քով (Յհ 18.28-29): Ապա՝ Հերովդէս Անտիպասի քով (Ղկ 23.6-8): Եւ յետոյ, դարձեալ Պիղատոսի քով (Ղկ 23.11):

11.- Որո՞նք իրարու հետ հաշտուեցան Յիսուսի ձերբակալութեան առիթով:

- Պիղատոս եւ Հերովդէս Անտիպաս (Ղկ 23.12):

12.- Ի՞նչ էր այն աւազակին անունը որ ազատ արձակուեցաւ Զատիկի օրը՝ Յիսուսի փոխարէն:

- Յեսու Բարաբբա (Մտ 27.16, 26):

13.- Ո՞վ էր քահանայապետը Յիսուսի դատավարութեան ժամանակ:

- Կայիափա (Յհ 18.13):

14.- Ո՞ր առաքեալը երեք անգամ ուրացաւ Յիսուսը:

- Պետրոս (Ղկ 22.34):

15.- Ի՞նչ կը կոչուէր այն տեղը ուր Յիսուս խաչը շալկած բարձրացաւ:

- «Գողգոթա», այսինքն՝ «Գանկի վայր» (Մտ 27.33: Յհ 19.17):

16.- Ո՞վ շալկեց խաչը երբ Յիսուս խաչի բեռան տակ ինկաւ:

- Սիմոն Կիրենացի (Ղկ 23.26):

17.- Ե՞րբ խաչուեցաւ Յիսուս:

- Ուրբաթ, կէսօրուայ ատեն, ժամը 11-էն 12-ի միջեւ:

18.- Ի՞նչ տեղի ունեցաւ Յիսուսի խաչելութեան պահուն, կէսօրուայ 12-էն 3-ի միջեւ:

- «Արեւը խաւարեցաւ եւ ամբողջ երկիրը խաւարի մէջ մնաց» (Ղկ 23.44):

19.- Քանի՞ խօսք արտասանեց Յիսուս խաչին վրայ:

- Եօթը:

ա.- «Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ լքեցիր զիս» (Մտ 27.46):

բ.- «Հա՛յր, ներէ՛ անոնց, որովհետեւ չեն գիտեր թէ ի՛նչ կ'ընեն» (Ղկ 23.34):

գ.- «Վստահ եղիր, այսօր ինծի հետ պիտի ըլլաս որախտին մէջ» (Ղկ 23.43):

դ.- «Մա՛յր, ահաւասիկ զաւակդ: Ահաւասիկ մայրդ» (Յհ 19.26-27):

ե.- «Ծարաւ եւ» (Յհ 19.28):

զ.- «Ամէն ինչ վերջացած է» (Յհ 19.30):

է.- «Հա՛յր, ձեռքերուդ մէջ կ'աւանդեմ հոգիս» (Ղկ 23.46):

20.- Որո՞նք կեցած էին Յիսուսի խաչին մօտիկ:

- Յիսուսի խաչին մօտիկ կեցած էին՝ իր մայրը, մօրաքոյրը, Կղեոպասի կինը՝ Մարիամը, Մարիամ Մագդաղենացին, եւ Յովհաննէս առաքեալը (Յհ 19.25-26):

21.- Երբ Յիսուս խաչին վրայ էր, որո՞ւ պատասխանատու նշանակեց իր մօրը:

- Իր սիրած աշակերտը՝ Յովհաննէսը (Յհ 19.26-27):

22.- Ի՞նչ տեղի ունեցաւ այն պահուն երբ Յիսուս իր հոգին աւանդեց:

ա.- Տաճարին վարագոյրը պատռուեցաւ

բ.- Երկիրը շարժեցաւ

գ.- Ժայռերը ճեղքուեցան

դ.- Գերեզմանները բացուեցան

է.- Սուրբ ննջեցեալներ յարութիւն առին (Մտ 27.50-52):

23.- Յիսուսի մարմինը խաչեն վար առնելէ առաջ՝
ի՞նչ ըրաւ զինուորներէն մին:

- «Նիզակը անոր կողը խրեց» (Յհ 19.34):

24.- Երբ զինուորներէն մէկը նիզակը Յիսուսի
կողը խրեց՝ ի՞նչ հոսեցաւ Յիսուսի կողէն:

- «Անմիջապէս արիւն ու ջուր հոսեցաւ» (Յհ 19.34):

25.- Որո՞նք առին Յիսուսի մարմինը,
պատանքեցին եւ ժայռափոր գերեզմանի մը մէջ դրին:

- Յովսէփ Արիմաթեացի եւ Նիկողեմոս (Յհ 19.39-
40):

26.- Ե՞րբ թաղուեցաւ Յիսուս:

- Ուրբաթ օր, երեկոյեան ժամը 4-էն 6-ի միջեւ:

27.- Որո՞նք Կիրակի առաւօտ կանուխ եկան
Յիսուսի մարմինը օծելու:

- Մարիամ Մագդաղենացի, Յակոբոսի մայրը՝
Մարիամ, Սողոմէ (Մր 16.1) եւ Յովհաննա (Ղկ 24.1):

28.- Ե՞րբ յարութիւն առաւ Յիսուս:

- Կիրակի առաւօտ կանուխ:

29.- Յիսուս իր յարութենէն ետք առաջին անգամ
որո՞ւ երեւցաւ:

- Մարիամ Մագդաղենացիին (Յհ 20.11-16):

30.- Յիսուս իր յարութենէն ետք քանի՞ անգամ երեւցաւ իր աշակերտներուն:

- 10 անգամ:

31.- Յիսուս իր յարութենէն ետք քանի՞ օր մնաց երկրի վրայ մարմնապէս:

- 40 օր (Գրծ 1.3):

32.- Իր համբարձումը ուրկէ՞ տեղի ունեցաւ:

- Բեթանիայէն (Ղկ 24.5-51): Բեթանիան Ձիթենեաց լերան վրայ գտնուող գիւղ մըն էր:

8.- Հարցումներ Գործք Առաքելոցէն

1.- Ո՞վ գրած է Գործք Առաքելոց գիրքը:

- Ղուկաս Աւետարանիչ (Ղկ 1.1 հմմտ 1.1):

2.- Ի՞նչ է այն անձին անունը որուն ուղղուած է Գործք Առաքելոց գիրքը:

- Թէոփիլոս (Գրծ 1.1):

3.- Ինչո՞ւ Յիսուս իր յարութենէն ետք երեւցաւ իր աշակերտներուն:

Երկու նպատակով.-

ա.- Տոյց տալու անոնց *«թէ ինք այլեւս ողջ է»*

բ.- Եւ խօսելու անոնց *«Աստուծոյ արքայութեան մասին»* (Գրծ 1.3):

4.- Քրիստոսի համբարձումէն քանի՞ օր ետք Սուրբ Հոգիին գալուստը տեղի ունեցաւ:

- 10 օր ետք:

5.- Սուրբ Հոգիին գալստեան օրը քանի՞ հոգիներ դարձի եկան:

- Շուրջ 3000 (Գրծ 2.41):

6.- Որո՞ւ բժշկեց Պետրոս առաքեալ տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դարպասին քով:

- Ի ծնէ կաղ մարդու մը (Գրծ 3.1-10):

7.- Ո՞ր առաքեալները Ատեան տարուեցան եւ ծեծ կերան Յիսուսը քարոզելնուն համար:

- Պետրոս եւ Յովհաննէս (Գրծ 5.40-41):

8.- Յիշեցէ՛ք անունները ընտրուած 7 սարկաւագնե-րուն:

- Ստեփանոս, Փիլիպպոս, Պրոքորոն, Նիկանոր, Տիմոն, Պարմենաս եւ Նիկողայոս (Գրծ 6.5):

9.- Ընտրուած եօթը սարկաւագներէն որո՞ւ համար կ'ըսուի թէ անոր դէմքը *«հրեշտակի դէմքի կը նմանէր»*:

- Ստեփանոսի համար (Գրծ 6.15):

10.- Գրծ 6.5-ին մէջ յիշուած 7 սարկաւագներէն ո՞վ հետագային աղանդաւոր դարձաւ :

- Նիկողայոս (Յյտ 2.6):

11.- Ո՞վ եղաւ քրիստոնեայ առաջին նահատակը:
- Սուրբ Ստեփանոս (Գրծ 7.57-60):

12.- Ո՞վ էր այն անձը որ երբ Դամասկոս կ'երթար հալածելու քրիստոնեաները *«յանկարծ երկինքէն լոյս մը փայլատակեց իր շուրջ»*, գետին ինկաւ եւ երեք օր կոյր վիճակի մէջ մնաց:
- Սօդոս (Պօղոս) (Գրծ 9.3-4, 9):

13.- Ո՞վ իր ձեռքը Սօդոսի գլխուն դրաւ եւ Սօդոս «սկսաւ տեսնել»:
- *«Տիրոջ հետեւորդ մը, որ Անանիա կը կոչուէր»*
(Գրծ 9.10, 17-18):

14.- Որո՞ւ բժշկեց Պետրոս առաքեալ Լիդոյայի մէջ:
- Ենէաս անունով անդամալոյծի մը (Գրծ 9.32-35):

15.- Պետրոս որո՞ւ յարութիւն տուաւ Յոպպէի մէջ:
- Տաբիթա (Այծեմնիկ) անունով կնոջ մը (Գրծ 9.36-43):

16.- Ո՞վ էր այն առաքեալը որ երբ կ'աղօթէր՝ «տեսաւ երկինքը բացուած, ուրկէ բան մը կ'իջնէր, չորս ծայրերէն կապուած սփռոցի ձեւով»:

- Պետրոս (Գրծ 10.9-11):

17.- Ի՞նչ էր այն Հռոմայեցի հարիւրապետին անունը որուն տունը հաւաքուած հեթանոսները Սուրբ Հոգին ստացան երբ Պետրոս կը խօսէր:

- Կռռնելիոս (Գրծ 10.1-6, 44-46):

18.- Ո՞ր քաղաքին մէջ առաջին անգամ գործածուեցաւ «Քրիստոնէայ» բառը:

- Սուրիոյ մայրաքաղաք՝ Անտիոքի մէջ (Գրծ 11.26):

19.- Ո՞ր առաքեալը սուրով սպաննուեցաւ Հերովդէս Ագրիպպաս Ա.ի հրամանով:

- Յովհաննէսի եղբայրը՝ Յակոբոսը (Գրծ 12.2):

20.- Ո՞վ էր այն առաքեալը որ շղթաներով կապուած բանտին մէջ կը քնանար, երբ Տիրոջ հրեշտակը եկաւ եւ ազատեց զինք բանտէն:

- Պետրոս (Գրծ 12.6-10):

21.- Ո՞վ սպաննեց Հերովդէս Ագրիպպաս Ա.ին:

- «Տիրոջ հրեշտակը» (Գրծ 12.23):

22.- Ի՞նչ էր այն կախարդին անունը որուն Պօղոս առաքեալ կուրուրեամբ զարկաւ Պաֆոսի (Կիպրոսի) մէջ:

- Եղիմաս (Գրծ 13.6-12):

- 23.- Որո՞ւ բուժեց Պօղոս առաքեալ Լիստրայի մէջ:
- Ծնունդով կաղ մարդու մը (Գրծ 14.8-11):
- 24.- Ո՞ր եւ ո՞ր թուին գումարուեցաւ առաքելական առաջին ժողովը:
- Երուսաղէմի մէջ (Գրծ 15.1-4), 49 թուին:
- 25.- Ո՞վ նախագահեց Երուսաղէմի մէջ տեղի ունեցող առաքելական առաջին ժողովին:
- Յակոբոս «Տեառնեղբայր» առաքեալը (Գրծ 15.13):
- 26.- Ո՞ր քաղաքին մէջ Տիմոթէոս միացաւ Պօղոսի:
- Լիստրայի մէջ (Գրծ 16.1-3):
- 27.- Ի՞նչ էր *«ձիրանի զգեստներ ծախող աստուածա-վախ»* այն կնոջ անունը՝ որ դարձի եկաւ Փիլիպպէի մէջ, Պօղոսի քարոզութեամբ:
- Լիդիա (Գրծ 16.11-15):
- 28.- Ինչո՞ւ Պօղոս եւ Շիղա բանտարկուեցան Փիլիպպէի մէջ:
- Որովհետեւ Պօղոս ստրուկ աղախինէ մը դուրս շարտեց հարցուկ ոգի մը (Գրծ 16.16-23):
- 29.- Ի՞նչպէս Պօղոս եւ Շիղա ազատեցան բանտէն:

- Երկրաշարժ եղաւ, բանտին հիմերը շարժեցան, դռները բացուեցան եւ բոլորին կապանքները քակուեցան (Գրծ 16.25-26):

30.- Ո՞վ էր այն քարոզիչը որ *«գօրեղապէս կը հերքէր հրեաներու առարկութիւնները, Սուրբ Գիրքերուն մէջէն ցոյց տալով՝ թէ Յիսուսը խոստացուած Քրիստոսն է»:*

- Ապողոս, որ ծնունդով Աղեքսանդրացի էր (Գրծ 18.24-28):

31.- Մարդիկ ո՞ր առաքեալին *«քրտինքոտ թաշկի-նակն ու գործի հագուստը կը տանէին հիւանդներուն եւ անոնք կը բժշկուէին իրենց ցաւերէն»:*

- Պօղոս առաքեալի (Գրծ 19.11-12):

32.- Ի՞նչ էր այն քահանային անունը որուն եօթը զաւակները յանդգնեցան Յիսուսի անունով չար ոգիներ դուրս հանել, բայց չար ոգիները զիրենք խոշտանգեցին:

- Սկեւա (Գրծ 19.13-14):

33.- Պօղոս եւ Ղուկաս ո՞ւր միացան իրարու:

- Յունաստանի մէջ (Գրծ 20.1-5):

34.- Ո՞վ եղաւ Երուսաղէմի եկեղեցիին առաջին ղեկավարը:

- Յակոբոս «Տեառնեղբայր» կոչուած առաքեալը
(Գրծ 21.18: Գղ 1.19):

35.- Պօղոս առաքեալ ձերբակալուելէ ետք
տաճարին մէջ (Գրծ 21.27-36), ո՞ր տարուեցաւ եւ որո՞ւ
մօտ:

- Տարուեցաւ Կեսարիա, Ֆելիքսի մօտ (Գրծ 23.33):

36.- Քանի՞ տարի Ֆելիքս կուսակալը
բանտարկուած պահեց Պօղոս առաքեալը Կեսարիայի
մէջ:

- Երկու տարի (Գրծ 24.27):

37.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որուն կո՛չ ուղղեց
Պօղոս առաքեալ քրիստոնէայ ըլլալու:

- Ագրիպպաս Բ. թագաւոր (Գրծ 25.27-29):

38.- Որո՞ւ ձեռքին օձ մը փաթթուեցաւ երբ կը
պատ-րաստուէր չոր ճիւղերու խուրձ մը խարոյկին մէջ
նետելու:

- Պօղոս առաքեալի ձեռքին (Գրծ 28.3):

39.- Կեսարիայի մէջ շուրջ երկու տարուայ
բանտա-րկութենէ ետք, Պօղոս առաքեալ ո՞ր
տարուեցաւ:

- Հռոմ (Գրծ 28.16):

9.- Հարցումներ Պօղոս Առաքելի նամակներուն վերաբերեալ

1.- Քանի՞ հատ են Պօղոս առաքելին նամակները:

- 14 հատ:

2.- Ո՞ր մէկն է Պօղոսի գրած առաջին նամակը:

- Թեսաղոնիկեցիներուն Ա. նամակը: Գրուեցաւ շուրջ 50 թուականին:

3.- Ո՞ր մէկն է Պօղոսի գրած վերջին նամակը:

- Տիմոթէոսի Բ. նամակը: Գրուեցաւ 67 թուականին:

4.- Ո՞ր նամակին մէջ է որ Պօղոս առաքել կը խօսի Հին Կտակարանի հաւատքի ախոյեաններուն մասին:

- Եբրայեցիներուն նամակին մէջ (11-րդ գլուխ):

5.- Ո՞ր նամակը ուղղուած չէ յատուկ եկեղեցիի մը, այլ՝ քանի մը եկեղեցիներու:

- Գաղատացիներուն նամակը (1.2):

6.- Ո՞ր եկեղեցին Եւրոպական հողամասին վրայ Պօղոս առաքելին հաստատած առաջին եկեղեցին եղաւ:

- Փիլիպպեի եկեղեցին:

7.- Ո՞ր նամակները ճանչցուած են որպէս «Հովուա-կան նամակներ»:

- Ա.Տիմոթէոս, Բ.Տիմոթէոս, Էւ Տիտոս:

8.- Ո՞ր նամակները առաքեալը գրած է բանտի մէջ:

- Եփեսացիներու (3.1, 4.1, 6.20), Փիլիպպեցիներու (2.19-24), Կողոսացիներու (4.18), Բ.Տիմոթէոսի (4.16) եւ Փիլիմոնի (9) նամակները:

9.- Ո՞ր մէկն է առաքեալին ամենէն կարճ նամակը:

- Փիլիմոնի նամակը (մէկ գլուխ է):

10.- Ո՞ւր կը խօսուի Սուրբ Հոգիին ինը պարզեւնե-րուն մասին:

- (Ա.Կր 12.8-10):

11.- Ո՞ւր կը խօսուի Սուրբ Հոգիին ինը պտուղներուն մասին:

- (Գղ 5.22-23):

12.- Ո՞ր եկեղեցին Պօղոսի կողմէ չէր հաստատուած, ուր սակայն առաքեալը շուրջ երեք տարի մնաց եւ ուսուցանեց իր առաքելական 3-րդ ճամբորդութեան ընթացքին:

- Եփեսոսի Եկեղեցին (Գրծ 19-20):

13.- Ո՞ր նամակը շատ կը խօսի Օրէնքին մասին:

- Գաղատացիներուն նամակը:

14.- Առաքեալ որո՞ն համար կը գործածէ «հաւատքի հարազատ որդիս» բառերը:

- Տիմոթէոսի համար (Ա.Տմ 1.2):

15.- Ո՞ր նամակին մէջ Պօղոս կը յանդիմանէ Պետրոս-սը:

- (Գղ 2.11-14):

16.- Ո՞ր գլուխը ամբողջութեամբ սիրոյ մասին է:

- (Ա.Կր 13):

17.- Ո՞ր եկեղեցին Պօղոս առաքեալի կողմէ չէր հաստատուած, այլ՝ հաստատուած էր իր աշակերտին՝ Եպաֆրասի ձեռքով:

- Կողոսայի եկեղեցին (Կղ 1.7, 4.12):

18.- Ի՞նչ էր այն ծառային անունը որ փախած էր իր տիրոջ՝ Փիլիմոնի քովէն, եւ հանդիպած էր Պօղոս առաքեալին բանտի մէջ եւ քրիստոնէայ դարձած, եւ որուն վերաբերեալ առաքեալը նամակ կը գրէ Փիլիմոնին, խնդրելով անկէ որ զայն ընդունի «իբրեւ սիրելի եղբայր»:

- Ոնեսիմոս (Փլմ 10):

19.- Ո՞ր կը հաստատուի թէ Սատանան կրնայ լուսաւոր հրեշտակի կերպարանքով երեւիլ:

- (Բ.Կր 11.14-15):

20.- Ո՞ր կը խօսուի Չարին դէմ պայքարելու գէնքերուն մասին:

- (Եփ 6.10-20):

21.- Ո՞վ էր Պօղոս առաքեալի այն գործակիցը որուն համար առաքեալը կ'ըսէ. *«Այս աշխարհը նախընտրելով՝ զիս լքեց եւ Թեսաղոնիկէ գնաց»:*

- Դեմաս (Բ.Տմ 4.10):

10.- **Ստեղծագործութենէն մինչեւ Իսահակ**

1.- Գիտէ՞ք Ադամի եւ Եւայի որդիներուն անունները:

- Կայէն, Աբել եւ Սէթ (Ծն 4.1-2, 25):

- 2.- Ո՞վ եղած է աշխարհի մէջ առաջին հովիւը:
- Ադամի որդին՝ Աբել (Ծն 4.2):
- 3.- Ո՞վ եղած է աշխարհի մէջ առաջին երկրագործը:
- Ադամի որդին՝ Կայէն (Ծն 4.2):
- 4.- Ո՞վ եղած է աշխարհի մէջ առաջին երաժիշտը:
- Ղամէքի որդին՝ Յոբալ (Ծն 4.21):
- 5.- Ո՞վ եղած է առաջին երկաթագործը:
- Թորէլկայէն (Ծն 4.22):
- 6.- Ո՞վ եղած է Աստուծոյ աղօթող առաջին անձը:
- Սէթ (Ծն 4.26):
- 7.- Ո՞վ եղած է առաջին եղբայրասպանը:
- Ադամի որդին՝ Կայէն (Ծն 4.8):
- 8.- Քանի՞ հոգի ջրհեղեղէն ազատեցան:
- Ութը հոգի (Ծն 7.13: Ա.Պտ 3.20):
- 9.- Ո՞ւր հանգչեցաւ Նոյեան տապանը ջրհեղեղէն ետք:
- Արարատ լեռան վրայ (Ծն 8.4):
- 10.- Ի՞նչ ըրաւ Նոյ երբ տապանէն դուրս եկաւ:

- Սեղան շինեց եւ զոհ մատուցանեց Աստուծոյ (Ծն 8.20):

11.- Ո՞վ եղաւ ջրհեղեղէն ետք առաջին երկրագործը:

- Նոյ (Ծն 9.20):

12.- Ջրհեղեղէն ետք առաջին անգամ Աստուած որո՞ւ հետ ուխտ կնքեց:

- Նոյի հետ (Ծն 9.1-17):

13.- Ի՞նչ էր այն ուխտի նշանը զոր Աստուած կնքեց Նոյի հետ:

- Ամպի մէջ երեւցող աղեղը [ծիածանը] (Ծն 9.12-14):

14.- Ի՞նչպէս Աստուած դադրեցուց Բաբելոնի աշտա-բակաշինութիւնը:

- Շինողներուն լեզուն խառնակելով եւ զանոնք «բռ-լոր երկրի երեսը» ցրուելով (Ծն 11.7-9):

15.- Ո՞վ էր այն անձը որ հրաման ստացաւ Աստուծմէ բաժնուելու իր հարազատներէն եւ իր հօրենական տունէն եւ երթալու այն երկիրը որ Աստուած ի՛նք ցոյց պիտի տար իրեն:

- Աբրահամ (Ծն 12.1):

16.- Ո՞վ կոչուած է «Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան», որ միաժամանակ դիմաւորեց Աբրահամը երբ ան պատերազմէ յաղթական կը դառնար:

- Մելքիսեդեկ (Ծն 14.17-18):

17.- Ի՞նչ էր Աստուծոյ եւ Աբրահամին միջեւ կնքուած ուխտի նշանը:

- Թլփատութիւնը (Ծն 17.10-11):

18.- Որո՞ւ կինը «աղի արձան եղաւ» երբ Աստուած կործանեց Սոդոմն ու Գոմորը:

- Ղովտի կինը (Ծն 19.26):

11.- **Նահապետական ժամանակաշրջանը**

1.- Որո՞նք էին Իսրայէլի 12 ցեղերուն նահապետները:

- Ռուբէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար, Չաբուլոն, Յովսէփ, Բենիամին, Դան, Նեփթալիմ, Գադ, Ասեր (Ծն 35.23-26):

2.- Ո՞վ եղած է հայրը եւ որո՞նք եղած են մայրերը 12 նահապետներուն:

- Հայրը եղած է Յակոբ, իսկ մայրերը՝ Լիա, Ռաքել, Բաղդա եւ Չեղփա (Ծն 35.23-26):

3.- Ո՞վ պնակ մը ապուրի համար ծախեց իր անդրան-կութիւնը:

- Եսաւ (Ծն 25.29-34):

4.- Ո՞վ բարեխօսեց Սողոմի եւ Գոմորի համար:

- Աբրահամ (Ծն 19.16-33):

5.- Ո՞վ էր այն նահապետը որուն ծննդեան ատեն մեռաւ իր մայրը:

- Բենիամին (Ծն 35.16-19):

6.- Ո՞ր նահապետին համար Աստուած ըսաւ. «Անի-կա մարգարէ է»:

- Աբրահամին համար (Ծն 20.7):

7.- Ո՞ր նահապետը Աստուծոյ հետ գօտեմարտեցաւ:

- Յակոբ (Ծն 32.24-30):

8.- Ո՞ւր փախաւ Յակոբ երբ իր եղբայրը՝ Եսաւ ուզեց զինք սպաննել:

- Միջագետք, իր քեռիին՝ Լաբանին քով (Ծն 28.1-2):

9.- Որո՞նց ծախուեցաւ Յովսէփ եղբայրներուն կողմէ:

- Եգիպտոս գացող Իսմայէլացիներուն (Ծն 37.28):

10.- Եզիպտոս տարուել է ետք՝ ո՞վ գնեց Յովսեփը:
- Եզիպտացի Պետափրես դահճապետը (Ծն 39.1):

11.- Պետափրես դահճապետին կնոջ
գրպարտութեան հետեւանքով, Յովսեփ ո՞րքան ատեն
մնաց քանտին մէջ:
- Աւելի քան երկու տարի (Ծն 41.1):

12.- Երբ Սովը զօրացաւ Քանաանի մէջ, Յովսեփի
եղբայրները ո՞ր գացին ուտելիք ճարելու համար:
- Եզիպտոս (Ծն 42.3):

13.- Ո՞վ չընկերացաւ Յովսեփի եղբայրներուն
դէպի Եզիպտոս:
- Յովսեփին եղբայրը՝ Բենիամին (Ծն 42.4):

14.- Որո՞նք փոխարինեցին Յովսեփը եւ Ղեւին,
ամբողջ պահելով ցեղերուն 12 թիւը:
- Յովսեփին երկու որդիները՝ Եփրեմ եւ Մանասէ
(Ծն 48.5):

15.- Ո՞ր նահապետը *«աղօթք ըրաւ Աստուծոյ եւ
Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը ու անոր կինը եւ անոր
աղախինները սկսան ծնանիլ»*:
- Աբրահամ (Ծն 20.17):

16.- Ո՞ր նահապետն Աստուած պահանջեց իր որդին գոհել:

- Աբրահամէն (Ծն 22.1-2):

17.- Ո՞ր նահապետն էր որ խաբեց իր հայրը, որպէսզի կարենայ իր եղբօր օրհնութիւնը ձեռք ձգել:

- Յակոբ (Ծն 27.35-36):

18.- Ո՞ր նահապետն էր որ երազին մէջ երկրէն դէպի երկինք երկարող սանդուխ մը տեսաւ:

- Յակոբ (Ծն 28.10-12):

19.- Ո՞վ ինքզինք կը կոչէ «Եգիպտոսի իշխան»:

- Յովսէփ (Ծն 45.8):

20.- Որո՞նք Դինայի բռնաբարուելուն վրէժը լուծեցին:

- Շմաւոն եւ Ղեւի (Ծն 34.25):

21.- Ո՞ր նահապետը ամենէն երկարը ապրեցաւ:

- Իսահակ: Ապրեցաւ 180 տարի (Ծն 35.28):

22.- Ո՞ր նահապետը երազին մէջ տեսաւ արեւը, լուսինը եւ աստղերը իրեն կը խոնարհին:

- Յովսէփ (Ծն 37.9):

23.- Քանի՞ հոգիով Յակոբ Եգիպտոս իջաւ:

- 75 հոգիով (Ծն 46.27):

24.- Ո՞ր նահապետի շառաւիղէն պիտի ծնէր Յիսուս:

- Յուդայի շառաւիղէն (Ծն 49.8-12):

25.- Ո՞ր նահապետը կոչուած է «Աստուծոյ իշխանը»:

- Աբրահամ (Ծն 23.6):

12.- Անապատային թափառումներու ժամանակաշրջանը

1.- Ո՞վ առաջնորդեց Իսրայելը Եգիպտոսէն դուրս:

- Մովսէս (Ել 3.10):

2.- Իսրայելի ժողովուրդը ինչո՞վ կ'առաջնորդուէր Սինայի անապատին մէջ:

- Ամպի եւ կրակի սիւներով (Ել 13.21-22):

3.- Եգիպտոսէն դուրս բերուելէ ետք ո՞ր ծովն էր որուն մէջէն ցամաքով անցան Իսրայէլացիները:

- Կարմիր ծովը (Ել 14):

4.- Եգիպտոսէն դուրս բերուելէ ետք, առաջին անգամ ո՞ր ժողովուրդը յարձակեցաւ Իսրայէլացիներուն վրայ:

- Ամաղէկացիները (Ել 17.8.16):

5.- Ի՞նչ կը կոչուէր այն լեռը որուն վրայ Մովսէս ստացաւ Տասնաբանեայ պատուիրանները:

- Սինա լեռ (Ել 19.23 եւ 20-րդ գլուխ):

6.- Մովսէս քանի՞ օր Սինա լեռը մնաց Տասնաբանեայ պատուիրանները ստանալու համար:

- Քառասուն օր (Ել 24.18):

7.- Ո՞վ շինեց Ոսկի Հորթը երբ Մովսէս Սինա լեռ բարձրացած էր Տասնաբանեայ պատուիրանները առնելու:

- Մովսէսի եղբայրը՝ Ահարոն (Ել 32):

8.- Ո՞վ կատարեց Ահարոնի եւ իր որդիներուն քահանայական օծումը:

- Մովսէս (Դւ 8):

9.- Երբ Իսրայէլացիներ հասան Մեռա ուր ջուրը լեղի էր, ի՞նչ ըրաւ Մովսէս որպէսզի ջուրերը անուջնան:

- Փայտ մը առաւ եւ ջուրերուն մէջ դրաւ եւ «ջուրերը անուջցան» (Ել 15.25):

10.- Ի՞նչ ըրաւ Աստուած երբ Իսրայէլ անապատին մէջ տրտնջաց ուտելիքի նուազութեան համար:

- Անոնց երկինքէն Լորամարգիներ եւ Մանանա, այլ խօսքով՝ միս եւ հաց դրկեց (Ել 16.13-15):

11.- Որո՞նք էին Ահարոնի որդիները որոնք քահանա-յական կարգ ստացան:

- Նադաբ, Աբիուդ, Եղիազար եւ Իթամար (Թւ 3.2-3):

12.- Որո՞նք անսուրբ կրակ մատուցանած պահուն՝ աստուածային կրակով սպառեցան:

- Ահարոնի որդիները՝ Նադաբ եւ Աբիուդ (Ղւ 10.1-2):

13.- Քահանայական պաշտօնի կանչուած անձերը ո՞ր ցեղէն պէտք էր ըլլային:

- Ղեւիի ցեղէն պէտք էր ըլլային, յատկապէս Ահարոնի ընտանիքէն (Ել 28-29):

14.- Ո՞վ էր այն անձը որ խօսեցաւ Մովսէսի դէմ Եթովպիացի կին առած ըլլալուն համար, եւ որուն Աստուած բորոտութեամբ պատժեց:

- Մովսէսի քոյրը՝ Մարիամ (Թւ 12.1, 9-10):

15.- Որո՞նք ապստամբեցան Մովսէսի դէմ, եւ որուն իբրեւ հետեւանք *«անոնց տակի գետինը պատռուեցաւ եւ երկիրը իր բերանը բացաւ եւ զանոնք կլլեց»*:

- Կորիս, Դաթան եւ Աբիրոն (Թւ 16):

16.- Երբ Մովսէս Իսրայէլի 12 ցեղերը խորհրդանշող 12 գաւազաններ դրաւ Վկայութեան Խորանին մէջ, անոնցմէ որո՞ւն գաւազանը ծաղկեցաւ:

- Ահարոնի գաւազանը (Թւ 17):

17.- Ի՞նչ շինեց Մովսէս որպէսզի կիզող օձերու կողմէ խայթուող մարդիկը անոր նայելով բուժուէին:

- Պղինձէ օձ (Թւ 21.4-9):

18.- Որո՞ւն էշը խօսեցաւ եւ ինչո՞ւ:

- Բաղասամին էշը խօսեցաւ, որովհետեւ իր դիմաց Տիրոջ հրեշտակը սուրով կանգնած տեսաւ (Թւ 22.21-35):

19.- Քանի՞ առիթներով Մովսէս ձեռքի գաւազանով զարկաւ ժայռի եւ ժայռէն ջուր բխեցաւ:

- Երկու առիթներով: Քորեբի մէջ (Ել 17.6) եւ Կադէսի մէջ (Թւ 20.11):

20.- Որո՞ւ առաջնորդութեամբ Իսրայէլ սկսաւ գրաւել Քանաանը եւ որ միաժամանակ պիտի ըլլար Մովսէսի յաջորդը:

- Յեսուի առաջնորդութեամբ (Թւ 27.12-23):

13.- Դատաւորներուն վերաբերեալ

1.- Ո՞վ եղաւ Իսրայէլի առաջին դատաւորը:

- Յեսու:

2.- Ի՞նչպէս Յորդանան գետի ջուրերուն մէջ ցամաք ճամբայ բացուեցաւ որպէսզի Իսրայէլի ժողովուրդը անկէ անցնի:

- Երբ Ուիստի Տապանակը շալկող քահանաներուն ոտքերը գետի ջուրերուն մէջ մտան՝ գետին մէջ ցամաք ճամբայ բացուեցաւ (Յես 3.14-17):

3.- Ի՞նչ ըրին Իսրայէլացիներ որպէսզի Երիքով քա-ղաքին պարիսպները փուլ գան:

- Եօթը անգամ անոր շուրջ դարձան Ուիստի Տապա-նակով (Յես 6):

4.- Ո՞ր դատաւորին օրով էր որ Աստուած երկինքէն կարկուտի նման քարեր թափեց Ամօրհացիներուն վրայ:

- Յեսուի (Յես 10.11):

5.- Ո՞ր դատաւորն էր որ բուրդ դրաւ իր արտին մէջ եւ խնդրեց Աստուծմէ որ միայն բուրդին վրայ ցօղ իջնէ իսկ գետինը չոր մնայ, եւ Աստուած կատարեց անոր խնդրանքը:

- Գեղէօն (Դտ 6.36-38):

6.- Ո՞ր դատաւորին ծնունդը Տիրոջ հրեշտակը ի՛նք աւետեց:

- Սամփսոնի (Դտ 13.2-3):

7.- Ո՞ր դատաւորին հրամանովն էր որ *«արելը երկինքին մէջտեղը կայնեցաւ ու լման մէկ օրուան չափ չմարեցաւ»*:

- Յեսուի հրամանով (Յես 10.12-13):

8.- Ո՞ր դատաւորին ձեռքով Աստուած ազատեց Իսրայէլը Մադիանացիներուն ձեռքէն:

- Գեդէօնի ձեռքով (Դտ 7-8):

9.- Ո՞ր դատաւորը առիւծ սպաննեց իր ձեռքով:

- Սամփսոն (Դտ 14.5-6):

10.- Ո՞ր դատաւորը խոստացաւ Աստուծոյ որ եթէ յարձակի Ամֆոնացիներուն վրայ եւ յաղթական դառնայ՝ առջելը ելլող առաջին անձը Տիրոջ գոհ պիտի մատուցանէ:

- Յեփթայէ (Դտ 11.30-31):

11.- Ո՞ր դատաւորն էր որ երբ գոհ մատուցանեց Տիրոջ, *«վէմէն կրակ ելլելով միսը եւ բաղարջ շօթերը այրեց»*:

- Գեդէօն (Դտ 6.21):

12.- Ո՞ր դատաւորը ուխտակիր դատաւոր մըն էր որուն *«գօրութիւնը իր մազերուն մէջ կը կայանար»*:

- Սամփսոն (Դտ 16.17):

13.- Ո՞ր դատաւորին կը պատկանի հետեւեալ նշանաւոր խօսքը՝ ուղղուած Իսրայէլի ժողովուրդին.
«Ես ձեր վրայ չեմ թագաւորեր, ո՛չ ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ. ձեր թագաւորը Տէ՛րը թող ըլլայ»:

- Գեղեօն (Դտ 8.23):

14.- Ո՞վ եղաւ Իսրայէլի վերջին դատաւորը:

- Սամուէլ (Ա.Թգ 7.5-6):

15.- Ո՞վ էր այն դատաւորը որ ձերբակալուեցաւ Փղշտացիներուն կողմէ եւ աչքերը փորուեցան:

- Սամփսոն (Դտ 16.21):

16.- Իսրայէլ քանի՞ դատաւոր ունեցաւ:

- 15

14.- Թագաւորներուն վերաբերեալ

1.- Ո՞վ եղաւ Եփրայեցիներուն առաջին թագաւորը:

- Սաւուղ (Ա.Թգ 10):

2.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ յարձակեցաւ եւ գրաւեց Երուսաղէմը եւ զայն իր անունովը կոչեց:

- Դաւիթ (Բ.Թգ 5.9, 6.16):

3.- Ո՞ր թագաւորին օրով Եբրայեցիներու թագաւորութիւնը բաժնուեցաւ երկուքի:

- Սողոմոնի (Գ.Թգ 11.26-43):

4.- Ո՞ր թագաւորը պարսաստիկով տապալեց եւ գլխատեց Գողիաթը:

- Յուդայի թագաւորը՝ Դաւիթ (Ա.Թգ 17):

5.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ «երկու հատ ոսկիէ հորթ շինեց» եւ զանոնք դրաւ Բեթէլի եւ Դանի մէջ, որպէսզի ժողովուրդը զանոնք պաշտէ, փոխանակ Երուսաղէմ երթալու եւ հոն պաշտամունք մատուցանելու:

- Իսրայէլի թագաւորը՝ Յերոբոսամ Ա. (Գ.Թգ 12.26-30):

6.- Ո՞ր թագաւորին օրով էր որ Եղիան սպաննել տուաւ Բահաղի 450 մարգարէները:

- Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին օրով (Գ.Թգ 18.40):

7.- Ո՞ր թագաւորը «իմաստութիւն» խնդրեց Աստուծ-մէ:

- Սողոմոն (Գ.Թգ 3.9):

8.- Ո՞ր թագաւորը հիմնեց Սամարիան:

- Իսրայէլի Ամրի թագաւորը (Գ.Թգ 16.23-24):

9.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որմէ երբ հեռացաւ Աստուծոյ Հոգին, չար ոգի մը եկաւ եւ սկսաւ նեղել զայն:

- Սաւուղ (Ա.Թգ 16.14):

10.- Յուդայի ո՞ր թագաւորն էր որ երբ պիտի մահանար, արցունքով աղաչեց Աստուծոյ եւ Աստուած իր կեանքին վրայ 15 տարիներ աւելցուց:

- Եզեկիա թագաւորը (Դ.Թգ 20.1-7):

11.- Ո՞վ էր Յուդայի այն թագաւորը որուն որդիները աչքերուն դիմաց մորթուեցան եւ որուն աչքերը կուրցուեցան եւ շղթաներով կապուած՝ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կողմէ Բաբելոն տարուեցաւ:

- Սեդեկիա (Եր 52.10-11):

12.- Յուդայի ո՞ր թագաւորը յարձակեցաւ Փղշտացի-ներուն վրայ եւ ազատագրեց անոնց ձեռքէն Ուիտի Տապա-նակը եւ զայն Երուսաղէմ բերաւ:

- Դաւիթ (Բ.Թգ 5.12-16):

13.- Իսրայէլի ո՞ր թագաւորը Բահաղի պաշտամունքը մտցուց Իսրայէլի մէջ:

- Աքաաբ (Գ.Թգ 16.30-33, 18.17-22):

14.- Իսրայելի ո՞ր թագաւորը հրահանգեց գլխատել Աքաաբի ամբողջ սերունդը եւ սպաննել Բահադի երկրպա-գուները:

- Յէու (Դ.Թգ 10.1-11, 18-29):

15.- Յուդայի ո՞ր թագաւորին օրով *«իրարու ետեւէն երէք տար սով եղաւ»*:

- Դաւիթ թագաւորին օրով (Բ.Թգ 21.1):

16.- Յուդայի թագաւորներէն ո՞վ ծայրայեղ կռա-պաշտ էր, որ սակայն զօրաւոր դարձ ապրեցաւ եւ ապաշխարեց:

- Մանասէ (Բ.Մն 33.1-17):

17.- Յուդայի թագաւորներէն որո՞ւ օրով եւ ո՞ր գտնուեցաւ Օրէնքի Գիրքը:

- Յովսիա թագաւորին օրով, տաճարին մէջ գտնուե-ցաւ (Դ.Թգ 22.3.10):

18.- Ո՞վ էր այն մարդը որ Դաւիթի դէմ ապստամբե-ցաւ եւ փորձեց թագաւորութիւնը ձեռք ձգել:

- Նոյնինքն Դաւիթի որդին՝ Աբիսոդոմ (Բ.Թգ 15.1-12):

19.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ դժուարին խնդիրներ լուծելու պարգէն ու կարողութիւնը ունէր:

- Սողոմոն (Գ.Թգ 3.16-28):

20.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ 85 քահանաներ սպան-նել տուաւ:

- Սաւուղ (Ա.թգ 22.18):

21.- Ո՞ր թագաւորին օրով շինուեցաւ Երիքովը:

- Իսրայելի Աքաաթ թագաւորին օրով (Գ.Թգ 16.33-34):

22.- Ո՞վ էր Յուդայի այն թագաւորը որ մեծ բարեկարգութիւններ ըրաւ, որ սակայն լքեց իր հաւատքը երբ յանդիմանուեցաւ Անանի մարգարէին կողմէ Ասորիներուն ապաւինելուն համար, եւ նոյնիսկ իր հիւանդութեան ժամանակ ալ Տիրոջ չդարձաւ:

- Ասա թագաւորը (Բ.Մն 14.1-5, 15.8-18, 16.1-13):

23.- Յուդայի ո՞ր թագաւորն էր որ խնդրեց Եսայի մարգարէէն որ ստուերը տասը աստիճան ետ դառնայ, եւ *«Եսայի մարգարէն Տիրոջ աղաղակեց ու ստուերը տասը աստիճան ետ դարձուց»:*

- Եզեկիա թագաւորը (Դ.Թգ 20.8-11):

24.- Յուդայի ո՞ր թագաւորն էր որուն Աստուած *«փորոտիքի հիւանդութեամբ մը զարկաւ, որ անբժշկելի էր: Իր հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս թափեցան ու չարաչար հիւանդութիւնով մեռաւ»:*

- Յովրամ թագաւորը (Բ.Մն 21.18-19):

25.- Ո՞ր թագաւորը համարձակեցաւ խունկ մատուցանել տաճարին մէջ եւ բորոտութեամբ զարնուեցաւ:

- Յուդայի Ոզիա թագաւորը (Բ.Մն 26.16-20):

26.- Ո՞ր թագաւորն էր որ ժողովուրդի կրօնական կեանքը կազմակերպելու յատուկ աշխատանք տարաւ:

- Յուդայի Եզեկիա թագաւորը (Բ.Մն 31):

27.- Ո՞ր թագաւորն էր որ կարդալէ ետք Օրէնքի Գիրքը ժողովուրդին ներկայութեան, ինք եւ ամբողջ ժողովուրդը իրենց ուխտը նորոգեցին Տիրոջ հետ, եւ ասոր կողքին, կրօնական մեծ բարեկարգութիւն կատարեց:

- Յուդայի Յովսիա թագաւորը (Դ.Թգ 23.1-27):

28.- Ո՞ր թագաւորին օրով Օրէնքի Գիրքը (Հնգամատեանը) պիտի հոչակեր իբրեւ «Ազգային Սահմանա-դրութիւն»:

- Յովսիա թագաւորին օրով, 621 թուականին:

29.- Ո՞ր թագաւորը քնարահար մըն էր, որ երբ քնարը զարնէր՝ չար ոգիները փախուստ կու տային:

- Դաւիթ (Ա.Թգ 16.14-23):

30.- Յուդայի թագաւորներէն միայն մէկը թագուհի էր: Ի՞նչ էր անոր անունը:

- Գոթողիա (Դ.Թգ 11.1-3):

31.- Քանի՞ թագաւոր ունեցաւ Յուդայի շրջանը:
- 19

32.- Քանի՞ թագաւոր ունեցաւ Իսրայէլի շրջանը:
- 18

15.- Մարգարէնէրուն վերաբերեալ

1.- Մարգարէնէր ուրիշ ի՞նչ անունով ճանչցուած էին:

- Տեսանող (Ա.Թգ 9.9: Բ.Թգ 24.11: Դ.Թգ 17.13: Ա.Մն 25.5 եւայլն):

2.- Տեսանք թէ Հին Կտակարանի մարգարէնէրէն չորսը՝ Եսայի, Երեմիա, Եզեկիէլ եւ Դանիէլ կոչուած են «մեծ մարգարէնէր»: Արդ, ասոնցմէ ո՞վ քահանայ էր:

- Եզեկիէլ (Եզ 1.3):

3.- Ո՞ր մարգարէն էր որ Աստուծոյ ըսաւ. *«Եթէ անոնց մեղքերը պիտի ներես՝ ներէ՛, իսկ եթէ ոչ՝ կ'աղաչեմ, արե՛՛ղ զիս քու գրած զիրքէդ»:*

- Մովսէս (Ել 32.31-32):

4.- Ո՞ր մարգարէին օրով Պաղեստինի վրայ երեք ու կէս տարի անձրեւ չտեղաց:

- Եղիայի օրով (Յկ 5.17: Գ.Թգ 17.1):

5.- Ո՞ր մարգարեն չոր ջրհորի մը մեջ նետուեցաւ:
- Երեմիա (Եր 38):

6.- Ո՞ր մարգարեն էր որ իր գաւազանով
ապառաժի մը զարկաւ եւ անկէ ջուր բղխեցուց:
- Մովսէս (Ել 17.6):

7.- Ո՞ր մարգարեն «չորցած ոսկորներուն
տեսիլքը» կ'ունենայ, որ մեռելներու յարութեան
նախապատկերա-ցումն է:
- Եզեկիէլ (Եզ 37):

8.- Ո՞ր մարգարեն երեք տարի մերկ շրջեցաւ:
- Եսայի (Ես 20.2-3):

9.- Ո՞ր մարգարեն ըսած է. *«Ամէն գիշեր կը լուսամ
իմ անկողինս. արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս»*:
- Դաւիթ (Սղ 6.6):

10.- Ո՞ր մարգարեն կը գործեր Երուսաղէմի պա-
րիսպներու վերաշինութեան շրջանին:
- Մադաքիա:

11.- Ո՞ր մարգարեն է որ կը մարգարեանայ
Իսրայէլի եւ Յուդայի դատաստանին ու
դատապարտութեան մասին, բայց միաժամանակ
վերականգնումի յոյս կը ներշնչէ:
- Միքիա (1.2-16, 3.1-12, 4.6-13, 5.2-15 եւ այլն):

12.- Ո՞ր մարգարեն Յիսուսի նման քիչ հացով մեծ բազմութիւն կերակրեց:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 4.42-44):

13.- Ո՞ր մարգարեն առիւծներու գուրը նետուեցաւ:

- Դանիէլ (Դն 6.16-18):

14.- Ո՞ր մարգարեն էր որ եզան լուծ կրեց:

- Երեմիա (Եր 27.1-3):

15.- Ո՞վ կենդանացուց որբեւարի կնոջ մը որդին:

- Եղիա մարգարեն (Գ.Թգ 17.17-24):

16.- Ո՞ր մարգարէին օրով երկինքէն մանանայ տե-դաց Իսրայէլի վրայ:

- Մովսէսի (Ել 16.4-21):

17.- Ո՞ր մարգարէին գիրքը գրեթէ ամբողջութեամբ կը խօսի Տիրոջ օրուան, այլ խօսքով՝ երկրորդ գալուստին մասին եւ այդ գալուստը կանխող երեւոյթներուն մասին:

- Մովսէսի (Մփ 1-3):

18.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որուն գերեզմանին մէջ երբ մեռեալ մը նետեցին, մեռեալը իր *«ոսկորներուն դպածին պէս կենդանացաւ»*:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 13.21):

19.- Ո՞ր մարգարէն կ'ունենայ գալիք Բարի Հովիւին տեսիլքը:

- Եզեկիէլ (Եզ 34.11-31):

20.- Ո՞ր մարգարէն շատ կու լար եւ ասոր համար ալ կոչուած է «Լալկան մարգարէ»:

- Երեմիա (Եր 6.26, 9.1):

21.- Ո՞ր մարգարէն էր որուն երբ Աստուած ուզեց ղրկել Նինուէ որպէսզի անոր բնակիչներուն ապաշխարու-թիւն քարոզէ, մարգարէն փախուստ տուաւ դէպի Թարսիս:

- Յովնան (Յվն 1.1-3):

22.- Ո՞ր մարգարէն հրեղէն կառքերով երկինք բար-ձրացուեցաւ:

- Եղիա (Դ.Թգ 2.11):

23.- Ո՞ր մարգարէին էր որ Աստուած ըսաւ. *«Ռուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել. վասնզի մարդ չի կրնար երեսս տեսնել ու ապրիլ»:*

- Մովսէսի (Ել 33.18-20):

24.- Ո՞ր մարգարէն էր որ վերակենդանացուց Սունամացի հարուստ կնոջ մը որդին:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 6.32-37):

25.- Ո՞ր մարգարէն է որ կ'ունենայ «ապագայ տաճա-րին տեսիլքը»:

- Եզեկիէլ (Եզ 40-43):

26.- Ո՞ր մարգարէն էր որ իր ձեռքով արջ ու առիծ կը սպաններ երբ իր հօտը յարձակումի ենթարկուէր:

- Դաւիթ (Ա.Թգ 17.34-36):

27.- Ո՞ր մարգարէն էր որ Աստուծոյ հրահանգով երկու անգամ պոռնիկ կին առաւ, պատկերացնելու համար Իսրայէլի գործած «պոռնկութեան» մեղքը Աստուծոյ դէմ:

- Ովսէա (Ովս 1.2, 3.1):

28.- Ո՞ր մարգարէները կը գործէին Պաղեստինի մէջ Երուսաղէմի տաճարին վերաշինութեան ժամանակաշրջա-նին:

- Անգէա եւ Զաքարիա:

29.- Ո՞վ էր այն մարգարէն որ հրամայեց որ Եդովմի անջուր անապատին մէջ գետնի վրայ փոսեր բանան որպէսզի անոնք ջուրով լեցուին, եւ *«սհա Եդովմի ճամբայէն ջուրեր եկան եւ երկիրը ջրով լեցուեցաւ»:*

- Եղիսէ (Դ.Թգ 3.16-20):

30.- Ո՞ր մարգարեն կարգադրեց Ուրիայի մահը որպեսզի անոր կինը առնէր:

- Դավիթ (Բ.Թգ 11):

31.- Ո՞ր մարգարեն իր գիրքը կը փակէ խօսելով Յովհաննէս Մկրտիչը դրկելու խոստումին մասին:

- Մաղաքիա (Մղ 4.5-6):

32.- Ո՞ր մարգարեն է որ կը յայտնէ թէ Աստուած պիտի կործանէ Նինուէի բնակիչները, Յուդայի դէմ իրենց մղած անգութ պայքարին համար:

- Նահում (Նհ 1-3):

33.- Ո՞ր մարգարեն էր որ խնդրեց Եղիա մարգարէի ոգիին կրկնապատիկը ունենալ:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 2.9):

34.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ թունաւորուած կաթսայի մը մէջ ալիւր կը դնէ եւ կաթսային կերակուրը կը դադրի թունաւոր ըլլալէ:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 4.39-41):

35.- Բաբելոնի գերութեան ընթացքին ո՞ր մարգարէ-ները եղան Աստուծոյ խօսնակները:

- Եզեկիէլ (Եզ 1.1-3) եւ Դանիէլ (1.1-7, 5.13-30 եւ այլն):

36.- Ո՞ր գետին մէջ եւ որո՞ւ պատուերով Ասորի բորոտ Նէեման լուացուեցաւ 7 անգամ որպէսզի բժշկուէր:

- Յորդանանի գետին մէջ, Եղիսէի պատուերով (Դ.Թգ 5):

37.- Ո՞ր մարգարէն Տիրոջ հրահանգով քթանէ գօտի մը առաւ եւ զանիկա Եփրատի մօտիկ տեղ մը թաղեց:

- Երեմիա (Եր 13.1-5):

38.- Ո՞ր մարգարէն խօսեցաւ Իսրայէլի հարուստ ղեկավարներուն դատաստանին մասին, եւ կոչ ուղղեց անոնց չանտեսելու աղքատները:

- Ամովս (2.6-16, 3.9-15, 4.1-3 եւայլն):

39.- Ո՞ր մարգարէն էր որ գղջումի եւ ապաշխարութեան կոչ ուղղեց Յուդայի բնակիչներուն եւ քահանաներուն, երբ անոնց ցանքերը մարախազգիներու կողմէ փճացումի ենթարկուեցաւ:

- Յովէլ (Յվլ 1.13-14, 2.1-11):

40.- Ո՞ր մարգարէն էր որ կերակրուեցաւ ագռաւներու կողմէ:

- Եղիա (Գ.Թգ 17.4):

41.- Ո՞ր մարգարէին խնդրանքով Աստուած *«ստուերը տասը աստիճան ետ դարձուց»*:

- Եսայի մարգարեին խնդրանքով (Դ.Թգ 20.11):

42.- Ո՞ր մարգարեն էր որ խնդրեց Աստուծմէ որ Սուրիական բանակը կուրուօեամբ զարնէ եւ Աստուած զարկաւ, եւ մարգարեն զանոնք Սամարիա տարաւ:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 6.18-19):

43.- Ո՞ր մարգարէները երեւցան Յիսուսի այլակերպութեան ատեն:

- Մովսէս եւ Եղիա մարգարէները (Մտ 17.3):

44.- Ո՞ր մարգարեն էր որ «երկու կողով թուզի» տեսիլքը տեսաւ:

- Երեմիա (Եր 24.1-10):

45.- Ո՞ր մարգարեին միջոցաւ Աստուած խստիկը յանդիմանէ քահանաները անոնց անտարբեր վերաբերմունքին համար:

- Մաղաքիա (1.6-14, 2.1-9):

46.- Ո՞ր մարգարեն խօսեցաւ Եդոմի դատաստանին ու պատժուելուն մասին:

- Աբդիա:

47.- Ո՞ր մարգարեն էր որուն Աստուած հրահանգեց տոմս մը ուտել:

- Եզեկիէլ (3.1-3):

48.- Ո՞ր մարգարեն երկխօսութեան մէջ մտնելով Աստուծոյ հետ՝ իր գանգատը կը ներկայացնէ Աստուծոյ եղած անարդարութեանց համար, եւ Աստուած կը պատասխանէ անոր:

- Ամբակում (1-2):

49.- Գերութենէ վերադարձին, ո՞ր մարգարեն էր որ տաճարը վերակառուցելու կոչ ուղղեց:

- Անգէա (Անգ 1.1-4):

50.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ Սովաբի թագաւորին կողմէ հրաւիրուեցաւ անհծելու Իսրայէլի մարդիկը բայց անհծելու փոխարէն՝ չորս անգամ օրհնեց զանոնք:

- Բաղասամ (Թւ 23.5-12, 18-26, 24.2-10, 15-25):

51.- Ո՞ր մարգարեն էր որ կոտորեց Բահաղի 450 մարգարէները:

- Եղիա (Գ.Թգ 18.40):

52.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ երբ «տապարին երկաթը ջուրին մէջ ինկաւ», փայտ մը կտրեց ու ջուրին մէջ նետեց եւ երկաթը ջուրին երեսը ելաւ:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 6.6):

53.- Ո՞ր մարգարէները Բաբելոնի գերութեան տարիներուն Աստուծոյ խօսնակներն էին:

- Եզեկիել եւ Դանիել:

54.- Ո՞վ էր այն մարգարէն որ իր ձեռքը ծոցը կը դնէր եւ *«իր ձեռքը ձիւնի պէս ճերմակ՝ բորոտ»* կ'ըլլար, ապա ձեռքը դարձեալ ծոցը կը դնէր եւ ձեռքը առաջուն պէս կը դառնար:

- Մովսէս (Ել 4.6-7):

55.- Ո՞ր մարգարէին օրով տեղի կ'ունենայ Երուսա-ղէմի եւ տաճարի կործանումը:

- Երեմիայի օրով (Եր 52):

56.- Ո՞վ էր այն մարգարէն որուն երբ եկան եւ ըսին. *«Ջուրերը գէշ ու երկիրը անպտուղ է»*, ան աղ նետեց ջուրերու աղբիւրին վրայ եւ *«ջուրերը բժշկուեցան»*:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 2.19-22):

57.- Ո՞ր մարգարէն նաւաստիներու կողմէ փոթորկած ծովուն մէջ նետուելէ ետք՝ կուլ տրուեցաւ կէտձուկի մը կողմէ:

- Յովնան (Յվն 1.15-17):

16.- Տաճարին վերաբերեալ

1.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ սրտանց փափաքեցաւ Աստուծոյ տաճար կառուցել եւ սակայն Աստուած արգիլեց իրեն:

- Դաւիթ (Ա.Մն 22.7-8):

2.- Ո՞ր թագաւորը եւ ո՞ր թուականին կառուցեց Երուսաղէմի տաճարը:

- Սողոմոն (Գ.Թգ 6.1-13: Ա.Մն 28.6, 10): Կառուցեց 966-ին:

3.- Քանի՞ տարի տեւեց տաճարին կառուցումը:

- Եօթը տարի (Գ.Թգ 6.38):

4.- Ո՞ւր կառուցուեցաւ տաճարը:

- Երուսաղէմի Սօրիա լեռան վրայ (Բ.Մն 3.1):

5.- Յուդայի ո՞ր թագաւորը տաճարին փլած տեղերը նորոգեց:

- Յովաս թագաւոր (Դ.Թգ 12.4-14): Նորոգութիւնը տեղի ունեցաւ 9-րդ դարու աւարտին:

6.- Յուդայի ո՞ր թագաւորը գահ բարձրանալուն պէս՝ տաճարին մաքրութիւնը կատարեց:

- Եզեկիա թագաւոր (Բ.Մն 29.3-17): Մաքրութիւնը կատարեց 8-րդ դարու աւարտին:

7.- Յուդայի ո՞ր թագաւորը տաճարին մէջ
«Բահաղին սեղաններ եւ Աստարովթին կուռք մը
շինեց»:

- Մանասէ թագաւոր (Դ.Թգ 21.3): 7-րդ դար:

8.- Յուդայի ո՞ր թագաւորը տաճարէն հեռացուց
Բահաղին սեղաններն ու Աստարովթին կուռքը,
պայքա-րեցաւ կռապաշտութեան դէմ եւ կրօնական
մեծ բարե-կարգութիւն կատարեց:

- Յովսիա թագաւոր (Դ.Թգ 23.4-8: Բ.Մն 34-35): 621
թուականին:

9.- Ի՞նչ էր անունը այն քահանայապետին որ
տաճարը մաքրած ատեն գտաւ Օրէնքի Գիրքը
(Հնգամատեանը):

- Քեղկիա (Բ.Մն 34.14: Դ.Թգ 22.8):

10.- Որո՞ւ հրամանով եւ ո՞ր թուականին
աւերուեցաւ Աստուծոյ տաճարը:

- Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
հրամա-նով (Դ.Թգ 25.8-9: Բ.Մն 36.7): Աւերուեցաւ 587-
ին:

11.- Ո՞վ Աստուծոյ տաճարին անօթները Բաբելոն
տարաւ:

- Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը (Բ.Մն
36.7):

12.- Գերութենէ վերադարձին, որո՞ւ առաջնորդութեամբ տեղի ունեցաւ տաճարին վերակառուցումը:

- Յուդայի իշխան՝ Ջօրաբաբէլի եւ մեծ քահանայ՝ Յեսուի առաջնորդութեամբ (Անգ 1.12-15):

13.- Ո՞ր թագաւորին արտօնութեամբ տեղի ունեցաւ տաճարին վերակառուցումը:

- Պարսկաստանի Կիրոս թագաւորին (Եզր 5.13):

14.- Ո՞ր թուականին տաճարը վերակառուցուեցաւ:

- 520-516 թ.:

15.- Վերակառուցուած տաճարը ե՞րբ դարձեալ վնասներ կրեց:

ա.- Յոյներու տիրապետութեան ժամանակ, Ք.Ա. 333 թ.:

բ.- Եւ Հռոմայեցիներու տիրապետութեան ժամանակ, Ք.Ա. 63 թ.:

16.- Ո՞վ վերաշինեց վնասուած ու քայքայուած տաճարը:

- Հերովդէս Մեծ:

17.- Ո՞ր թուականին սկսաւ տաճարին վերաշինութիւնը երրորդ անգամ ըլլալով:

- Սկսաւ Ք.Ա. 20 թուականին, եւ տեւեց մինչեւ Ք.Ե. 64 թ.:

18.- Քանի՞ գլխաւոր բաժիններ ունէր Հերովդէս Մեծի շինած տաճարը:

- Երեք: 1) Գաւիթ, 2) Սրբարան, 3) Բուն Սրբարան:

19.- Ի՞նչ կ'ըլլար տաճարի Գաւիթին մէջ:

- Զոհարանը:

20.- Ի՞նչ կ'ըլլար տաճարի Սրբարանին մէջ:

- Խունկերու սեղանը, առաջաւորութեան հացերու սեղանը, եւ ոսկի աշտանակը:

21.- Ի՞նչ կար զետեղուած տաճարին «Սրբութիւն Սրբութեանց» կամ «Բուն Սրբարան» կոչուած բաժնին մէջ:

- Ուխտի Տապանակը (Բ.Մն 5.7): (Այս հանգրուանին սակայն, Ուխտի Տապանակը արդէն դադրած էր գոյութիւն ըլլալէ):

22.- Որո՞նց ձեռքով եւ ո՞ր թուականին վերջնականօրէն կործանեցաւ տաճարը:

- Հռոմայեցիներուն ձեռքով: 70 թուականին:

17.- Երբայեցիներուն

թագաւորութեան վերաբերեալ

1.- Ո՞ր թուականին սկիզբ առաւ Եբրայեցիներուն թագաւորութիւնը:

- 1050-ին:

2.- Ո՞ր թագաւորին օրով եւ ո՞ր թուականին Եբրայեցիներուն թագաւորութիւնը բաժնուեցաւ երկուքի:

- Սողոմոնի օրով, 930-ին (Գ.Թգ 11.26-43):

3.- Ի՞նչ կոչուեցան բաժանեալ երկու թագաւորութիւնները:

- «Յուդայի թագաւորութիւն» եւ «Իսրայէլի թագաւորութիւն»:

4.- Ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ էր Յուդայի թագաւորութիւնը:

- Հարաւի թագաւորութիւն:

5.- Ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ էր Իսրայէլի թագաւորութիւնը:

- Հիւսիսի թագաւորութիւն:

6.- Թագաւորութեան երկուքի բաժանումէն ետք, ո՞վ եղաւ Յուդայի (հարաւի) առաջին թագաւորը:

- Ռոբոլամ (Գ.Թգ 11.43):

7.- Թագաւորութեան երկուքի բաժանումէն ետք, ո՞վ եղաւ Իսրայէլի (հիւսիսի) առաջին թագաւորը:

- Յերոբոլամ (Գ.Թգ 12.20):

8.- Ո՞ր ցեղերը կ'իյնային Յուդայի (Հարաւի) թագաւորութեան կազմին մէջ:

- Յուդայի եւ Բենիամինի ցեղերը (Գ.Թգ 12.21):

9.- Ո՞ր ցեղերը կ'իյնային Իսրայէլի (Հիւսիսի) թագաւորութեան կազմին մէջ:

- Բացի Յուդայի եւ Բենիամինի ցեղերէն՝ միւս 10 ցեղերը (Գ.Թգ 11.31):

10.- Ո՞ր քաղաքն էր Յուդայի թագաւորութեան մայրաքաղաքը:

- Երուսաղէմ:

11.- Ո՞ր քաղաքն էր Իսրայէլի թագաւորութեան մայրաքաղաքը:

- Սամարիա:

12.- Ո՞ր թուականին եւ ո՞վ կործանեց Յուդայի թագաւորութիւնը:

- 587-ին, Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը:

13.- Ո՞ր թուականին եւ ո՞վ կործանեց Իսրայէլի թագաւորութիւնը:

- 722-ին, Ասորեստանի Սարգոն Բ. թագաւորը:

18.- **Թագաւորութեան անկումէն**

մինչեւ Պասեղտինի գրաւումը

1.- Քանի՞ հանգրուաններով Բաբելոնի Նաբուգոդո-նոսոր թագաւորը գերեվարեց Երուսաղէմի հրեաները:

- Երեք հանգրուաններով: 598-ին, 587-ին, 583-ին Ք.Ա.:

2.- Ո՞վ եւ ո՞ր թուականին գրաւեց Բաբելոնը:

- Մարերու եւ Պարսից Կիրոս թագաւորը, 539-ին:

3.- Քանի՞ հանգրուաններով Բաբելոն գերի տարուած հրեաները Երուսաղէմ վերադարձան:

- Երեք հանգրուաններով.-

ա.- Առաջին խումբ մը գերութենէն վերադարձաւ Զորաբարէլի առաջնորդութեամբ, 538-ին, Պարսիկներու եւ Մարերու Կիրոս թագաւորին հրովարտակով:

բ.- Երկրորդ խումբ մը վերադարձաւ Եզրասի առաջնորդութեամբ, 458-ին:

գ.- Գերիներու վերջին խումբը վերադարձաւ Նեհեմիայի առաջնորդութեամբ, 432-ին:

4.- Ո՞ր թուականներուն եւ որո՞ւ առաջնորդութեամբ վերաշինուեցան Երուսաղէմի պարիսպները:

- 445-443 թուականներուն, Նեհեմիա մարգարէի առաջնորդութեամբ:

5.- Ո՞վ գրաւեց Պաղեստինը 333 թուականին:

- Աղեքսանդր Մակեդոնացին:

6.- 323-198 թուականներուն Պաղեստինը որո՞ւ իշխանութեան տակ կը գտնուէր:

- Եզիպտոս նստող Պտղոմեաններու իշխանութեան տակ:

7.- 198-166 թուականներուն որո՞նք Պաղեստինը կ'առնեն իրենց իշխանութեան տակ:

- Սուրիա նստող Սելեւկեանները:

8.- Ի՞նչ էր այն թագաւորին անունը որ 167 թուականին Աստուծոյ պաշտամունքը կ'արգիլէ եւ Երուսաղէմի տաճարը կը պղծէ, անոր մէջ խոզ մը մորթել տալով:

- Անտիոքոս Դ. Եպիփանէս:

9.- Անտիոքոս Դ. Եպիփանէսի ըրած սրբապղծութիւններուն պատճառով, որո՞ւ առաջնորդութեամբ ապստամբութիւն եղաւ Սելեւկեաններուն դէմ եւ ո՞ր թուականին:

- Մատաթիա քահանայի առաջնորդութեամբ, 167 թուականին:

10.- Ո՞վ յաջորդեց Մատաթիա քահանային, որ զօրաւոր պայքարով կրցաւ Սելեւկեաններու ստրկութեան լուծը կտրել եւ իշխանութեան գլուխ գալ:

- Իր որդին՝ Յուդա Մակաբէ:

11.- Յուդայի ընտանիքը (Հասմոնական գերդաստա-նը) ո՞ր թուականներուն կ'իշխէ Պաղեստինի վրայ:

- 166-63 թուականներուն:

12.- Ո՞վ 63 թուականին կը գրաւէ Երուսաղէմն ու ամբողջ Պաղեստինը:

- Հռոմայեցի զօրավար՝ Պոմպէոս:

19.- Ուխտի Տապանակին վերաբերեալ

1.- Ո՞վ շինեց Ուխտի Տապանակը:

- Բեսէլիէլ անունով անձ մը, ուրիշներու օգնութեամբ (Ել 37.1-9):

2.- Ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ էր Ուխտի Տապանակը:

- Վկայութեան Խորան, որովհետեւ վրանի տակ կը մնար (Բ.Մն 5.4-5: Հմմտ Ա.Մն 15.1):

3.- Ի՞նչ բաներ դրուած էին Ուխտի Տապանակին մէջ:

ա.- Տասնաբանեայ պատուիրաններուն քարեղէն 2 տախտակները (Բ.Օր 10-1-5):

բ.- Մանանայով (հացով) լեցուն ոսկեայ սափորը (Ել 16.32-35):

գ.- Եւ Ահարոնի ծաղկեալ գաւազանը (Թւ 17.10:
Տե՛ս Եբր 9.4):

4.- Ի՞նչ կը խորհրդանշէր Ուխտի Տապանակը:
- Աստուծոյ ներկայութիւնը:

5.- Ի՞նչ կը կոչուէր Ուխտի Տապանակին
կափարիչը:
- «Քաւութիւն» (Ել 25.17, 37.6):

6.- Ի՞նչ կը խորհրդանշէր Ուխտի Տապանակին
կափարիչը:
- Աստուծոյ աթոռը:

7.- Ինչո՞ւ Ուխտի Տապանակին կափարիչը կը
կոչուէր «Քաւութիւն»:
- Որովհետեւ տարին անգամ մը քահանայապետը
ներքին Սրբարան պիտի մտնէր եւ գոհերու արիւնը
սրսկէր Տապանակին առջեւ ժողովուրդի մեղքերու
քաւութեան համար (Ղւ 16):

8.- Ի՞նչ կար Ուխտի Տապանակին կափարիչին
վրայ քանդակուած:
- Զուտ ոսկիէ շինուած երկու քերովբէներ (Ել 37.7-
9):

9.- Որո՞նք կը շակէին Ուխտի Տապանակը:

- Ղեւտացի քահանաները (Բ.Մն 5.7: Յես 3.14: Ա.Մն 15.2):

10.- Կրնա՞ք յիշել Ուխտի Տապանակին միջոցաւ կատարուած մէկ-երկու հրաշքներ:

ա.- Երբ Ուխտի Տապանակը շակող քահանաներուն ոտքերը Յորդանանի ջուրերուն մէջ մտան՝ գետին մէջ անմիջապէս ցամաք ճամբայ բացուեցաւ:

բ.- Երբ Իսրայէլի ժողովուրդը Ուխտի Տապանակով եօթը անգամ դարձաւ Երիքով քաղաքին շուրջ՝ քաղաքին պարիսպները փուլ եկան:

11.- Որո՞նք գերեվարեցին Ուխտի Տապանակը Սամուէլի օրով:

- Փղշտացիները (Ա.Թգ 4.1-11):

12.- Ի՞նչ էր այն քահանային անունը որ երբ լսեց Փղշտացիներուն կողմէ Ուխտի Տապանակին գերեվարու-թեան մասին՝ աթոռէն վար ինկաւ եւ մեռաւ:

- Հեղի (Ա.Թգ 4.18):

13.- Ինչո՞ւ Փղշտացիները Ուխտի Տապանակը դարձուցին Իսրայէլին:

- Որովհետեւ Աստուած թանջքով հարուածեց զիրենք:

14.- Դաւիթ իր թագաւորութեան օրով ո՞ր գետեղեց Ուխտի Տապանակը:

- Երուսաղէմի Սիոն լեռան վրայ իր կանգնեցուցած վրանին մէջ (Բ.Թգ 6.17: Ա.Մն 15.1):

15.- Մինչեւ ե՞րբ Ուխտի Տապանակը մնաց Սիոն լեռը՝ վրանին մէջ:

- Մինչեւ Սողոմոնի ձեռքով տաճարին շինուիլը:

16.- Տաճարի շինութենէն ետք, ո՞ր գետեղուեցաւ Ուխտի Տապանակը:

- «Սրբութիւն Սրբութեանց» կոչուած ներքին Սրբարանին մէջ (Բ.Մն 5.7: Եբր 9.3-4: Գ.Թգ 8.6):

17.- Ի՞նչ եղաւ ճակատագիրը Ուխտի Տապանակին:

- Երբ Նաբուգոդոնոսոր ակերեց Երուսաղէմը եւ այրել տուաւ տաճարը՝ Ուխտի Տապանակը անյայտացաւ:

18.- Երբ հետագային տաճարը վերակառուցուեցաւ, նոր Ուխտի Տապանակ մը շինուեցա՞ւ մէջը դրուելու համար:

- Ոչ: Տաճարի հրկիզումէն ետք, հրեաները վերջնա-կանապէս զրկուեցան Ուխտի Տապանակէն:

20.- Ընդհանուր հարցումներ

1.- Ո՞վ ճանչցուած է «Մեծ Դպիր» անունով, որ միաժամանակ հանդիսացաւ Աստուածաշունչ գիրքերուն հաւաքման ախոյեանը եւ եղաւ հիմնադիրը մեկնութեան:

- Եզրաս Քահանայ (Նե 8.1-2, 8-9):

2.- Որո՞նք Նաբուգոդոնոսորին հրամանով կրակի հնոցին մէջ նետուեցան:

- Սեդրաք, Միսաք եւ Աբեղնագով (Դն 3):

3.- Ո՞վ հրեայ դեկավարներուն խորհուրդ տուած էր ըսելով.- *«Աւելի լաւ է՝ որ մէկ հոգի մենի ժողովուրդին համար, քան թէ ամբողջ ազգը կորսուի»* (Յհ 11.49-50):

- Կայիափա (Յհ 18.14):

4.- Որո՞ւ տան մէջ կ'ընթերէր Յիսուս երբ մեղաւոր կին մը եկաւ եւ անոր ոտքերը անուշահոտ իւղով օծեց:

- Փարիսեցի Սիմոնին տան մէջ (Ղկ 7.36-40):

5.- Ի՞նչ է Սուրբ Կոյս Մարիամին հօրը եւ մօրը անու-նը:

- Յովակիմ եւ Աննա:

6.- Ի՞նչ է Յովհաննէս Մկրտիչին հօրը եւ մօրը անու-նը:

- Զաքարիա եւ Եղիսաբէթ (Ղկ 1.5):

7.- Ի՞նչ են անունները այն կիներուն որոնք կ'ընկե-րանային եւ կը սպասաւորէին Յիսուսին եւ իր աշա-կերտներուն:

- Մարիամ Մագդաղենացի, Յովհաննա, Շուշան եւ ուրիշներ (Ղկ 8.2-3):

8.- Կրնա՞ս թուել անունները Յիսուսի «եղբայրներուն»:

- Յակոբոս, Յովսէս, Սիմոն եւ Յուդա (Մտ 13.55):

9.- Որո՞ւ սերունդէն էր Մարիամի նշանածը՝ Յովսէփ:

- Դաւիթի սերունդէն (Ղկ 1.27):

10.- Քանի՞ Յակոբոսներ ունինք Աւետարաններուն մէջ:

- Երեք:

ա.- Յիսուսի «եղբայրը՝ Յակոբոս (Գղ 1.19: Մտ 13.55):

բ.- Յովհաննէսի եղբայրը՝ Յակոբոս (Մտ 10.3):

գ.- Ալփէոսի որդին՝ Յակոբոս (Ղկ 6.15):

11.- Ի՞նչ էր այն մաքսապետին անունը որ Յիսուսը տեսնելու համար ծառ բարձրացաւ:

- Զակքէոս (Ղկ 19.1-4):

12.- Որո՞նք Հին Կտակարանի մեջ մարմինով երկինք յափշտակուեցան:

- Ենովք (Օն 5.24) եւ Եղիա (Դ.Թզ 2.11):

13.- Որո՞նց յանձնուեցաւ Վկայութեան Խորանին եւ «բոլոր սուրբ բաներուն պահպանութիւնը» կատարելու պարտականութիւնը:

- Ղեւտացիներուն (Թւ 18):

14.- Ո՞վ կառուցած է Բեթլեհէմ քաղաքը:

- Սողոմոնի որդին՝ Ռոբովամ (Բ.Մն 11.5-10):

15.- Ի՞նչ էր այն հրեայ թագուհիին անունը որ ազատեց հրեաները մեծ ջարդէ մը:

- Եսթեր:

16.- Ո՞ւր կառուցեցին Սամարացիներ իրենց տաճա-րը:

- Միւքեմ քաղաքի Գարիզիմ լեռան վրայ:

17.- Ո՞վ եւ է՞րք կործանեց Սամարացիներուն տաճա-րը:

- Չայն կործանեց Մակարայեցիներուն Հիրկանոս թագաւորը, Ք.Ա. 129 թուականին:

18.- Ի՞նչ էր անունը այն մարդուն որ մուրթքէն կախելու համար պատրաստած էր «յիսուն կանգուն

բարձր փայտ» մը, որ սակայն ի՛նք կախուեցաւ իր պատրաստած փայտին վրայ:

- Համան (Եսթ 7.9-10):

19.- Ի՞նչ կը կոչուէր այն լեռը որուն վրայ կարդացուեցաւ Օրէնքի գիրքը:

- Գերադ (Յես 8.30-34):

20.- Ե՞րբ կը խաչուի Յիսուս

- Զատիկի տօնին, 30 թուականին:

21.- Ի՞նչ էր Պօղոս առաքեալին նախկին անունը:

- Սօղոս (Գրծ 9.4):

22.- Ո՞ր ծնած է Պօղոս առաքեալ:

- Կիլիկիոյ Տարսոն քաղաքին մէջ (Գրծ 22.3):

23.- Որո՞ւ աշակերտ եղած է Պօղոս առաքեալ:

- Գամաղիէլի (Գրծ 22.3):

24.- Ե՞րբ եւ ո՞ր դարձի կու գայ Սօղոս (Պօղոս առաքեալ):

- 37 թուականին, Դամասկոսի ճամբուն վրայ:

25.- Պօղոս առաքեալ քանի՞ առաքելական ճամբորդութիւններ կատարեց:

- Երեք: (45-49 թ.), (50-52 թ.), (53-58 թ.):

26.- Ո՞ր թուականին Պօղոս առաքեալ կը ձերբակալուի Երուսաղէմի տաճարին մէջ եւ ո՞ր կը դրկուի:

- Կը ձերբակալուի 58 թուականին: Կը դրկուի Կեսարիա՝ Ֆելիքս կուսակալին մօտ:

27.- Ո՞ր թուականին Պօղոս առաքեալ ճամբայ կը հանուի տարուելու համար Հռոմ, որպէսզի դատուի կայսերական ատեանին կողմէ:

- 60 թուականին:

28.- Ո՞ր թուականին եւ որո՞ւ հրամանով գլխատուեցաւ Պօղոս առաքեալ:

- 67 թուականին, Ներոն կայսրին հրամանով:

29.- Ո՞ր թուականներուն հրեաներ ապստամբեցան Հռոմի դէմ, եւ ատիկա պատճառ եղաւ որ Երուսաղէմ գրաւուի եւ տաճարը միանգամընդմիջտ կործանի:

- 66-70 թուականներուն:

30.- Նոր Կտակարանի մէջ ուրիշ ի՞նչ անունով ծանօթ է «Բեթլեհէմ»ը:

- Դաւիթի Քաղաք (Ղկ 2.11):

31.- Հին Կտակարանի մէջ «Դաւիթի Քաղաք» ըսելով ո՞ր շրջանը կը հասկնանք:

- Երուսաղեմի միջնաբերդը, որ քաղաքին ամենէն հին մասն է եւ զոր Դաւիթ գրաւեց Յերուսաղիներէն (Բ.Թգ 5.7-9):

32.- Որո՞նք էին մաքսաւորները:

- Ասոնք տուրք գանձող պաշտօնեաներ էին, որոնք ճանչցուած էին Հռոմայեցիներու գործակատարներ իբրեւ:

33.- Ի՞նչ պէտք է հասկնալ «երէց» կամ «ծեր» ըսելով:

- Հին Կտակարանի մէջ «երէց» կամ «ծեր» ըսելով չի հասկցուիր մեծ տարիք ունեցող մարդիկը, այլ՝ ցեղերու ու գերդաստաններու պետերը, որոնք ժողովուրդին դատերը տեսնելու պարտականութիւնը ունէին:

34.- Որո՞նք էին Եբրայեցիներուն գլխաւոր տօները:

1.- Չատիկ եւ Բաղարջակերք:

2.- Պենտէկոստէ կամ Հունձքերու տօն:

3.- Փող հնչեցնելու տօն կամ նոր տարի:

4.- Քաւութեան օր:

5.- Տաղաւարահարաց կամ բերքահաւաքի տօն:

6.- Նաւակատիք:

35.- Որո՞նց կողմէ կը ղեկավարուէր Պաղեստինը Քրիստոսի ժամանակ:

- Կը ղեկավարուէր Հռոմէն նշանակուած կուսակալ-ներու ձեռքով:

36.- Ի՞նչ կը կոչուէր հրեաներու «Գերագոյն Ատեա-ն»ը կամ «Բարձրագոյն ժողով»ը:

- Սինետրիոն (Յունարէն բառ մըն է):

37.- Ո՞վ կը նախագահէր «Գերագոյն Ատեանին»:

- Օրուան քահանայապետը:

38.- Ի՞նչ էր գործը Սինետրիոնին:

- «Ազգային եւ կրօնական կարեւոր հարցեր կամ դատեր վճռել»:

39.- Որո՞նք կը կազմէին Սինետրիոնը:

ա.- Կրօնաւորներ (Սադուկեցիներ)

բ.- Աշխարհականներ (Փարիսեցիներ)

գ.- Օրէնքի ուսուցիչներ (դպիրներ)

դ.- Օրուան քահանայապետը:

40.- Քանի՞ անդամներէ կը բաղկանար Սինետրիոնը:

- 70 անդամներէ:

41.- Սինետրիոնը իրաւունք ունէ՞ր մահուան վճիռ արձակելու:

- Ո՛չ (Յհ 18.31):

42.- Որո՞նք են հրեղէն մարմիններուն 9 աստիճան-ները:

- Հրեղէն մարմինները կը բաժնուին երեք դասի, եւ իւրաքանչիւր դաս՝ երեք աստիճանի.-

- Առաջին դասը.-

1.- Աթոռները

2.- Քերովբէները

3.- Սերովբէները

- Երկրորդ դասը.-

4.- Տէրութիւնները

5.- Զօրութիւնները

6.- Իշխանութիւնները

- Երրորդ դասը.-

7.- Պետութիւնները

8.- Հրեշտակապետները

9.- Հրեշտակները

43.- Յիշեցէք մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի վերջին խօսքը երկրի վրայ իր յարութենէն ետք:

- «Այո՛, շուտով կու գամ» (Յյտ 22.20):

44.- Ո՞վ եղաւ առաջին անձը որ դրախտ մտաւ Տէր Յիսուսի արիւնով:

- Յիսուսի աջ կողմը խաչուող աւագակը, որուն Յիսուս ըսաւ.- *«Վստահ եղիք, այսօր ինձի հետ պիտի ըլլաս դրախտին մէջ»* (Ղկ 23.43):

21.- **Տուէ՛ք իմաստը հետեւեալ բառերուն:**

1.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Յիսուս»:

- Տէրը կը փրկէ:

2.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Քրիստոս»:

- Օծեալ:

3.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Մեսիա»:

- Առնուած է Եբրայերէն՝ Մաշիահ բառէն, եւ կը նշանակէ՝ «Օծեալ»:

4.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Ամէն»:

- Թող ըլլա՛յ, թող այնպէ՛ս ըլլայ, ճշմարտապէս:

5.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Ալէլուիա»:

- Օրհնեցէ՛ք Տէրը, փառաբանեցէ՛ք Տէրը:

6.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Էմմանուէլ»:

- Աստուած մեզի հետ:

7.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Մատթէոս»:

- Աստուծոյ պարգեւը:

8.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Մարկոս»:

- Փայլող, Լատիներէնի մէջ՝ լայն մուրճ:

9.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Դուկաս»:

- Լուսատու, այսինքն՝ լոյս տուող:

10.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Յովհաննէս»:

- Աստուած շնորհք ցուցաբերեց:

11.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Աբրահամ»:

- Հայր բազմութեան:

12.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Մովսէս»:

- Ջուրէն հանուած:

13.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Եսայեայ»:

- Եհովան փրկեց:

14.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Երեմեայ»:

- Եհովան կը հաստատէ, կը պահպանէ:

- 15.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Եզեկիէլ»:
- Աստուած կը զօրացնէ, կամ՝ Աստուած հզօր է:
- 16.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Դանիէլ»:
- Աստուած իմ դատաւորս է:
- 17.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Եղիսէ»:
- Աստուած փրկութիւն է:
- 18.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Եղիա»:
- Իմ Աստուածս՝ Եհովան է:
- 19.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Դաւիթ»:
- Միբէլի:
- 20.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Մարիամ»:
- Դառնութիւն:
- 21.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Սօդոս»:
- Հարցուած [Աստուծմէ]:
- 22.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Պօղոս»:
- Պզտիկ:
- 23.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Գաբրիէլ»:
- Աստուծոյ մարդը, Աստուծոյ այրը:
- 24.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Միքայէլ»:

- Ո՞վ է Աստուծոյ նման:

25.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Սատանայ»:

- Հակառակորդ, չարախօս:

26.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Հրեշտակ»:

- Պատգամաբեր, դեսպան:

27.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Շաբաթ»:

- Հանգիստ, դադար:

28.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Առաքեալ»:

- Ղրկուած:

29.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Պետրոս»:

- Ժայռ:

30.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Անդրէաս»:

- Քաջ, քաջութիւն:

31.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Յակոբ»:

- Խաբող:

32.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Փիլիպպոս»:

- Ձիեր սիրող:

33.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Բար-Թողովեոս»:

- Թողովեոսի որդի:

34.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Թովմաս»:
- Երկուորեակ:

35.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Միմոն»:
- Լսելիք, լսել:

36.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Թաղէոս»:
- Սրտի մարդ:

37.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Յուդա»:
- Գոհութիւն:

38.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Տիմոթէոս»:
- ԶԱստուած պաշտող, պատուող:

39.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Տիտոս»:
- Պատուաւոր:

40.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Սամուէլ»:
- Աստուծոյ լսածը:

41.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Եկեղեցի»:
- Աստուծոյ հաւատացողներու բազմութիւն:

22.- Ընտրեցէ՛ք շիտակ պատասխանը:

1.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ թագաւոր ըլլալէ առաջ հովիւ էր:

- Ամասիա (Դ.Թգ 14.3):

- Դաւիթ (Ա.Թգ 16.10):

2.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ չոր ջրհորի մը մէջ նետուեցաւ:

- Եսայի (Ես 18.3):

- Երեմիա (Եր 38.6):

3.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որուն խօսքին զօրութեամբ Պաղեստինի վրայ երեք ու կէս տարի անձրեւ չտեղաց:

- Եղիսէ (Դ.Թգ 2.19):

- Եղիա (Յկ 5.17: Գ.Թգ 17.1):

4.- Ո՞վ էր այն կառավարիչը որ նախաձեռնեց Երուսաղէմի պարիսպներու վերաշինութեան աշխատանքին:

- Եզրաս (Եզր 1-2):

- Նեհեմիա (Նե 1-2):

5.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որուն միջոցաւ Աստուած կոչ ուղղեց հրեայ ժողովուրդին 587-ին քանդուած տաճարը վերակառուցելու:

- Սոփոնիա (Սոփ 3.1-2):

- Անգէա (Անգ 1.1-11):

6.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ երեք տարի մերկ շրջեցաւ:

- Եսայի (Ես 20.1-3):
- Եզեկիէլ (Եզ 24.2-3):

7.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ կերակրուեցաւ ագռաւներու կողմէ:

- Եղիա (Գ.Թգ 17.6):
- Եղիսէ (Դ.Թգ 4.19):

8.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ իր գաւազանը դէպի Կարմիր ծովը երկնցուց եւ զայն ճեղքեց:

- Մովսէս (Ել 14.15-22):
- Դանիէլ (Դն 2.12-23):

9.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ կերակուր մը կերաւ եւ իր կերած կերակուրին ուժովը քառասուն օր քալեց մինչեւ իր հասնիլը Քորեբ լեռ:

- Եղիա (Գ.Թգ 19.7-8):
- Մովսէս (Ել 5.22-23):

10.- Ո՞վ էր այն դատաւորը որուն զօրութիւնը իր մազերուն մէջ կը կայանար:

- Սամփսոն (Դտ 16.15-20):
- Գեղէօն (Դտ 7.2):

11.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ ջարդել տուաւ 85 քահանաներ:

- Մաւուղ (Ա.թգ 22.18):
- Աքաաբ (Գ.Թգ 18.19):

12.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ դառնապէս լացաւ ու աղօթեց իր հիւանդ զակի առողջութեան համար:

- Մեղեկիա (Դ.Թգ 24.18-20):
- Դաւիթ (Բ.Թգ 12.15-19):

13.- Ո՞վ հիմնեց Երուսաղէմի տաճարը 966-ին:

- Աբիսողոմ (Բ.Թգ):
- Սողոմոն (Գ.Թգ 6):

14.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որուն անհնազանդութեան պատճառով՝ Աստուծոյ Հոգին հեռացաւ իրմէ եւ չար ոգիներ եկան եւ սկսան զինք նեղել:

- Մաւուղ (Ա.Թգ 16.14):
- Յովրամ (Դ.Թգ 8.19):

15.- Ո՞վ էր այն մարգարէն որ առիւծներու զուբին մէջ նետուեցաւ:

- Սոփոնիա (Մփ 2.1-3):
- Դանիէլ (Դն 6.16-22):

16.- Որո՞նք էին այն քաղաքները որոնց վրայ Աստուած երկինքէն «ծծումբ ու կրակ» տեղացուց :

- Սոդոմ ու Գոմոր (Մն 19.24):
- Երիքով եւ Գայի (Յես 6-8):

17.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ երբ իր աներոջ հօտը կ'արածէր, մորենի մը տեսաւ որ կրակով կը վառէր բայց չէր սպառեր:

- Մովսէս (Ել 3.1-3):
- Եզեկիէլ (46.13-15):

18.- Ե՞րբ Աստուած երկինքէն Մանանա տուաւ Իսրայէլի ժողովուրդին:

- Երբ Եգիպտոսի մէջ էին (Ել 1):
- Երբ Սինայի անապատին մէջ էին (Ել 16):

19.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ իր ձեռքի գաւազանով զարկաւ Քորեբի մէջ ժայռի մը, եւ այդ ժայռէն ջուր բղխեցաւ:

- Եսայի (43.8):
- Մովսէս (Ել 17.6):

20.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ իր վերարկուն զարկաւ Յորդանանի ջուրերուն եւ ջուրերուն մէջ ցամաք ճամբայ բացուեցաւ:

- Եղիա (Դ.Թգ 2.8):
- Մովսէս (Ել 12.5):

21.- Ո՞վ էր այն մարգարեն որ Տիրոջ աղաղակեց եւ արեւին *«ստուերը տասը աստիճան ետ դարձուց»*:

- Եսայի (Դ.Թգ 20.8-11):
- Երեմիա (9.1):

22.- Ո՞վ էր այն թագաւորը որ երբ գոհեր մատուցա-նեց Տիրոջ, *«Երկինքէն կրակ իջաւ եւ ողջակէզներն ու գոհերը լափեց»:*

- Եզեկիա (Բ.Մն 31.11):
- Սողոմոն (Բ.Մն 7.1):

23.- Ո՞վ էր այն առաքեալը որ Յոպպէի մէջ յարութիւն տուաւ Տաբիթա (Այծեմնիկ) անունով կնոջ մը:

- Պետրոս (Գրծ 9.36-43):
- Պօղոս (Գրծ 9.36-43):

24.- Ո՞վ էր այն առաքեալը որ Լիստրայի մէջ բժշկեց ծնունդով կաղ մարդ մը:

- Պօղոս (Գրծ 14.8-11):
- Պետրոս (Գրծ 14.8-11):

25.- Ո՞վ էր այն առաքեալը որ Տրովադայի մէջ կենդանացուց երրորդ յարկէն վար ինկող ու մեռնող Եւտիքէս անունով երիտասարդ մը:

- Պօղոս (Գրծ 20.7-12):
- Պետրոս (Գրծ 20.7-12):

23.- Բացատրեցէ՛ք հետեւեալ բառերը:

1.- Աստուած:

- Մեր Եկեղեցւոյ Հայրերէն՝ Խոսրով Անձեւացի, Ներսէս Լամբրոնացի եւ Յովհաննէս Վանական, կը բացատրեն որ «Աստուած» բառը բաղկացած է «աստ էած» բառերէն, որ Գրաբարի մէջ կը նշանակէ «այստեղ բերող», այլ խօսքով՝ մեզ գոյութեան բերող, ստեղծող:

2.- Իսրայէլ:

- Եբրայերէն լեզուի մէջ «իսրա» կը նշանակէ՝ պայքար, իսկ «էլ» կը նշանակէ՝ Աստուած: Այս իմաստով, Իսրա-յէլ, կը նշանակէ՝ «ան կը պայքարի Աստուծոյ հետ», կրնայ նաեւ նշանակել՝ «Աստուած կը պայքարի»:

3.- Քերովբէ:

- Եբրայերէնի մէջ քերովբէ բառը «չէր-իւ-պիմ» բառն է, իսկ՝ չէր-իւ-պիմ կը նշանակէ՝ «գահը կրող», կամ՝ «գահին շուրջ», կամ՝ «կառքը կրող» կամ՝ «կառքին շուրջ»: Ասիկա ցոյց կու տայ քերովբէներուն Աստուծոյ գահին շուրջ ըլլալը:

4.- Մերովբէ:

- Եբրայերէն «սերաֆիմ» բառէն յառաջ եկած է եւ կը նշանակէ՝ «հրեղէններ»:

5.- Սադուկեցի:

- Եբրայերէնի մէջ «ցատտիքիմ» իսկ Յունարէնի մէջ «Սատտուք» բառն է եւ կը նշանակէ «արդարներ»:

6.- Փարիսեցի:

- Եբրայերենի մէջ կը նշանակէ՝ «բաժնուածներ, զատուածներ»: Այդպէս կը կոչուէին որովհետեւ ժողովուրդէն կը բաժնուէին կամ կը զատուէին ծիսական արարողութիւններով:

7.- «Եհովա»:

- Այն խորհրդաւոր անունն է, որ Աստուած ինք Մովսէսին յայտնեց (Ելք 3.15-16) եւ սովորաբար կը թարգմանուի՝ «Տէր»:

8.- Էլ:

- Եբրայերենի մէջ կը նշանակէ՝ «Աստուած»:

9.- «Հինաւորցը»:

- Արամերէն՝ «Մթիք եռմին», որ կը գտնենք Դանիէլի գիրքին մէջ (Դն 7.9, 13, եւ 22): Նկարագրական անուն մըն է, որ ցոյց կու տայ Աստուծոյ յաւերժութիւնը, յաւիտենականութիւնը:

10.- Զատիկ:

- Նոր Կտակարանի մէջ Զատիկի տօնը կը կոչուի՝ «Պասեք» (Եբրայերէնը՝ Փեսախ), եւ կը նշանակէ՝ անցնիլը, անցքը, եւ կը նշէ Աստուծոյ հրեշտակին անցնիլը Եգիպտոսէն՝ հարուածելու համար անոնց անդրանիկները:

11.- «Սանհետրին»:

- Կը հնչուի նաեւ՝ «Մանհետրիմ»: Եբրայերէն բառ մըն է որ առնուած է Յունարէն «Մինետրիոն» բառէն եւ կը նշանակէ՝ «խորհուրդ», ժողով իմաստով:

12.- Մինակոկ:

- Յունարէնի մէջ կը նշանակէ՝ «ժողովարան»:

13.- Մատաղ:

- Մեր Եկեղեցոյ հայրերէն՝ Սուրբ Գրիգոր Տաթևացի կը բացատրէ որ «Մատո՛ղ» Գրաբարի մէջ կը նշանակէ՝ «Մատուցե՛, նուիրե՛», իսկ «Աղ»ը մեր գիտցած աղն է: Ուրեմն, «Մատո՛ղ աղ» կամ «Մատաղ» կը նշանակէ՝ «Աղ մատուցե, աղ նուիրե»:

14.- Հերիսէ:

- Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Յիսուսի անունով մկրտելէ ետք Տրդատ թագաւորն ու միւս պալատական-ները, կը պատուիրէ որ ոչխարներ բերեն, մորթեն, կաթսաներու մէջ եփեն, եւ բաժնեն աղքատներուն: Երբ Սուրբ Գրիգորը կը տեսնէ որ ոչխարները եփուեցան, կը դառնայ իշխաններուն եւ կ'ըսէ. «Հարե՛ք ըզսա»:

«Հարե՛ք» կը նշանակէ՝ «գարկէք, ծեծեցէք», իսկ «ըզսա» կը նշանակէ՝ «ասիկա»: Ժամանակի ընթացքին «Հարե՛ք ըզսա» բառերը կամաց-կամաց փոխուելով եղած է՝ «Հարիսա»:

15.- Գեհէն:

- Այս բառը յառաջ եկած է Եբրայերէն՝ «Գե-
Հիննոմ» բառէն, եւ կը նշանակէ՝ Հիննոմի Ձոր: Այս
ձորը կը գտնուէր Երուսաղէմի հարաւը եւ Հին
Կտակարանեան ժամանակաշրջանին կը գործածուէր
իբրեւ երեխաներու գոհավայր (Դ.Թգ 23.10), իսկ
Քրիստոսի ժամանակ՝ իբրեւ աղբավայր:

16.- Սատանայ:

- Այս բառը յառաջ եկած է Եբրայերէն՝ «Սադան»
բառէն, եւ կը նշանակէ՝ հակառակորդ, ընդդիմադիր,
նաեւ՝ արգելք, խոչընդոտ:

17.- Երուսաղէմ:

- Եբրայերէնի մէջ կը նշանակէ՝ «Հիմ
խաղաղութեան» կամ՝ «Խաղաղութեան
տիրապետութիւն»:

18.- Ովսաննա:

- ԶԱստուած օգնութեան կանչելու
բացազանչութիւն մըն է, եւ կը նշանակէ՝ «Փրկէ՛,
կ'աղաչենք», կամ՝ «Հի՛մա փրկէ»:

19.- Աստուածաշունչ:

- Կը նշանակէ՝ Աստուծոյ շունչով [գրուած Սուրբ
Գիրքերը]: «Աստուծոյ շունչ» ըսելով կը հասկնանք՝
«Սուրբ Հոգին»: Եբրայերէնի մէջ Սուրբ Հոգին կը
կոչուի՝ «Պրօ Հա քատէշ», որ կը նշանակէ՝
«Կենդանութեան շունչը»: Այս իմաստով, երբ կ'ըսենք՝

«Աստուածաշունչ», կը հասկնանք՝ «Աստուծոյ Սուրբ Հոգին», որովհետեւ Սուրբ Հոգին ի՛նքն է Աստուծոյ կենդանութեան շունչը, այն կենդանութեան շունչը՝ որ Աստուած փչեց մարդուն ռնգունքներէն *«ու մարդը կենդանի հոգի եղաւ»* (Ծն 2.7):

Հեղինակին ամբողջական գործերը

- 1.- Ճշմարիտ վերածնունդը
- 2.- Բա՛ց սրտիդ դուռը, Յիսուս կը սպասե
- 3.- Ես եմ Ճամբան, Ճշմարտութիւնը եւ Կեանքը
- 4.- Մանուկներուն Արքայութիւնը
- 5.- Ամենօրեայ աճում Աստուծոյ Հոգիով եւ Խօսքով
- 6.- Աստուածաշունչին պատասխանները
ժողովուրդի հարցումներուն
- 7.- Աստուածաշունչին պատգամը այսօրուան մարդուն
- 8.- Գիտնանք պատասխանները որոշ հարցումներու
- 9.- Ամենօրեայ հոգեւոր ուսուցում
- 10.- Մեր հոգը Աստուծոյ ձգել
- 11.- Հաւատացեալները վարդերն են արքայութեան
- 12.- Մեր Տիրոջ եւ Փրկիչին՝ Յիսուս Քրիստոսի
առակներուն բացատրութիւնը (Ա. հատոր)
- 13.- 62 հարցումներ եւ անոնց պատասխանները

14.- Ճանչնանք Աստուածաշունչը
հարցումներու միջոցաւ
(գարգացման մրցումի համար)